

x-rite

colorchecker CLASSIC

FA-1210 2698

NARRACIÓ HISTORICA
DE LA APARICIÓ
DE MARIA SS.^{MA},
Y DESCUBRIMENT
DE LA SUA ANGELICAL IMATGE,
QUE BAIX LO TITOL SINGULAR
DE LAS-SOGAS,
ES ADORADA PER MARE, TUTELAR,
PROTECTORA, Y PATRONA DE TOT LO URGELL;
AB NOVENA
*A MAJOR OBSEQUI DE TANT CELESTIAL
EMPERATRIZ.*
COMPENDIADA
*Per lo R. P. Presentat en Sagrada Theologia,
Fr. Joseph Manuel Torrentó, Examinador Syn-
nodal &c. del Orde de la Santissima TRINITAT
de Redempció de Catius, Conventual y na-
tural de Barcelona.*

AB LLICENCIA, BARCELONA:
EN LA IMPREMTA DE LA VIUDA AGUASVIVAS,
Y LOS ESPOSOS GARRIGA-AGUASVIVAS.

R. 25968

100mm

TORRENT

HISTORIA DE LA JERGE DE LAS SOGAS

NRA SRA DE LAS SOGAS.

FA-1210 2678

NARRACIÓ HISTORICA
DE LA APARICIÓ
DE MARIA SS.^{MA},
Y DESCUBRIMENT
DE LA SUA ANGELICAL IMATGE,
QUE BAIX LO TITOL SINGULAR
DE LAS-SOGAS,
ES ADORADA PER MARE, TUTELAR,
PROTECTORA, Y PATRONA DE TOT LO URGELL;
AB NOVENA
*A MAJOR OBSEQUI DE TANT CELESTIAL
EMPERATRIZ.*

COMPENDIADA

*Per lo R. P. Presentat en Sagrada Theologia,
Fr. Joseph Manuel Torrentó, Examinador Sy-
nodal &c. del Orde de la Santissima TRINITAT
de Redempció de Carius, Conventual y na-
tural de Barcelona.*

AB LLICENCIA, BARCELONA:
EN LA IMPREMTA DE LA VIUDA AGUASVIVAS,
Y LOS ESPOSOS GARRIGA-AGUASVIVAS.

R. 25968

PROLECH.

Dichós y feliz es aquell, que escolta las mias paraulas, aquell que de continuo persevera vigilant à las mias portas, y que está atent en la entrada de la mia Habitació: paraulas son estas tan Divinas, com dictadas per la tercera Persona de la Santissima TRINITAT, y verificadas en los specials Devots de la que es Trono de la Sabiduria increada, de aquella que la Iglesia la proclama SEDES SAPIENTIAE, asiento de la Sabiduria, en una paraula, de la que es Mare del Verbo Divino.

Del numero de aquells, que tambe com à brillantissimas Estrellas, forman la Corona de la Divina Mare y purisima Verge, MARIA SANTISSIMA; resplandeix com à astre de primera magnitud, lo molt afortunat Joan Amorós, que gozá la dicha de oír boca à boca à la Divina Mare, de permanceixer vigilant y atent à las portas de la sua Camera Angelical, ahont está entronisada la sua Soberana Imatge, que la mateixa Divina Señora se digná embiar despues de la sua maternal aparició y asistencia al dichós Amorós;
el

el qual desde aquell feliz instant , en que se li convertí la nit en clarisim dia , y lo fangá en estrado de gloria ; permanesqué dedicat à la veneració , y obsequi de tant Soberana Emperatriz , fixantse com un dels Cherubins à aquell Divino Propiciatori.

A imitació de tant dichós Sirvent de MARIA SANTISSIMA , los Urgellesos , y sos Comarcans se han sempre esmerat en los cultos y veneració à MARIA SANTISSIMA , la mateixa Celestial Princesa , baix lo especial timbre , ò titol de MARE DE DEU DE LAS-SOGAS , elegintla per sa Advocada , Tutelar, Mare, y Patrona. Pera fomentar mes lo fervor , y devoció à tan singular Mare , y Protectora , pera renovar lo agraiment , y aprecio à tan estupendo benefici , tingué la bona voluntat de ferlo mes patent als ulls de tots, lo Rt. Doctor Nicolau Ferrer y Sauret , Rector de la Parroquial Iglesia de la Vila de Bellvís , Bisbat de Urgell. Per só en lo añ 1766. en que desde la celestial Aparició de MARIA SANTISSIMA se contaban 576. anys, doná à llum un llibre de la Historia , y Miragles de NOSTRA SEÑORA DE LAS-SOGAS , ab una Novena à la mateixa excelsa Emperatriz.

Son

Son ja moltíssim escasos los exemplars de dit llibret; apenàs se encontra un, pera satisfer lo anhélo dels Devots, que nó podan menos que derretirse à la sencilla relació de una tan prodigiosa dignació de la Mare del mateix Deu: en efecte aixis ho experimentá dia 16. de Maig de 1798., vigilia de la Ascensió de Nostre Señor JESUCHRIST lo baix firmat, que lográ la feliz sort de postrarse al peu del Trono, y adorar las divinas plantas (en la sua celestial Imatge) de la que efectuá la sua afectuosísima descensió al dichós Terreno de Urgell; y excitat de la ternura, de la liquidació de son cor à la proximitat de la que es Fornal de Divino amor, de la que es Font sellada ab lo sello de tota la Santíssima TRINITAT; de la que es mina, ù origen de ayguas que especialment fecundan las dilatadas planuras de Urgell.

Conforme se verifica en singulars tretas de la Santa Imatge, que es pasmo lo concurs de tots los Pobles circumveïns que per son torn acudan ab devota Professó à fer sa diada de Pregarias per alcanzar en temps de sequedat, la pluja congruent: ultimament se acabava de cumplir lo dia 16. de Abril antecedent, en que al arribar al Santuari de

LAS-

LAS-SOGAS la Professó de Bellvís, ja tingué que apresurarse, y refugiarse al Claustro per la copiosa pluja, ab que los afavoria la Celestial Patrona, que en la sua Soberana Imatge la habian desde 'l Trono de sa Camera angelical, collocada en la Capella del Claustro, ahont despues de treta, acudan à obligar à la Divina Mare pera mereixer lo benefici de son celestial riego: à vista donchs de tan benefica Protectora, y també estimulat de los ben afortunats sos Germans Religiosos Trinitaris, que forman la Cort santa, que logran ser Guardias de Corps desta excelsa Emperatriz, ha result una nova edició, distribuida en varietat de articles, ò distints capitols, y reduint à mes breu compendi lo mencionat llibre, perque sia mes propi de una sencilla relació, y de una Novena, que mes facilmente se tinga à ma; perque no sols en lo mateix Santuari de nostra Divina Mare, si que també en qualsevol Iglesia, Oratori, ò Casa, pugan ferla fervorosament los seus Devots, començantla en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció, que es la principal Festivitat de tan Celestial Princesa; ò en lo dia 18. de Octubre, pera conc louterla en lo dia 26., dia en que fou la Aparició al di-

dichós *Joan Amorós*; com y també en tot temps del añ, en qualsevol aflicció, desconsol, ò necessitat.

Per lo tant en esta present edició feta en ocasió de la mencionada visita de 1798., se ometen las ilustracions de dita Historia, ab los adornos de noticias alusivas, apegadas à la citada impressió de 1766. Pero igualment tot se submet al judici y correcció de la Santa Romana Iglesia, y à si propi ab tot rendiment; com també à la Soberana Reyna NOSTRA SEÑORA DE LAS-SOGAS se ofereix, dedica, y consagra

Lo mes indigne de sos
sirvents y fills
Fr. Joseph Manuel Torrentó,
Religios Trinitari.

HISTORIA COMPENDIADA.

CAPITOL I.

APARICIÓ DE MARIA SANTISSIMA.

Moltas, y ben diferents son las ocasions en que lo verdader Deu se ha manifestat, ab señas jens equivococas de la sua Omnipotencia, als seus especials sirvents. Singular fou la Aparició del Altisim al seu fidelisim sirvent Moysés, ab tals characters del sumo poder, è immensa gloria, que del colloqui que gozá Moysés ab Deu, en la montaña, resultá la sua cara tan resplendent, que los Israelitas ab reverencia y temor se acercavan à ell. Entre tantas y tan varias aparicions, que la Sacratissima Verge MARIA, Mare del Omnipotent ha dispensat als seus fiels sirvents, resplandeix ab singular alusió, ò semblanza à la de Moysés, la Aparició, que es lo blanc dels presents Anals.

En lo añ de Nostre Señor JESUCHRIST de 1190. dia 26. de Octubre en lo Principat de Catalunya, en lo terme de la Vila de *Bellvis*,
aixis

aixis anomenat per la sua situació molt à la vista agradable, en lo Bisbat de Urgell, cuyo Señor territorial, ò Baró, era Don Ramon Roger; (al present hu es lo molt Illustre Cabildo, Degá y Canonges de la Catedral de Lleyda) vivia morador del Poble de Sidamont, sufraganeo de Fondarella, antes del Bisbat de Vich, ara del de Solsona, un molt honrat Pagés, anomenat *Joan Amorós*, de edat de 60. anys, el qual portant una vida molt christiana, se exercitava en fervorosas oracions, y en lo consol y alivio dels Pobres de JESUCHRIST, observant al mateix temps una rendida, y cordial afició à MARIA SANTISSIMA, conforme à que es innata esta devoció à la España desde 'l temps dels Apostols.

Desde que la mateixa soberana Emperatriz vivint en carn mortal, per virtut de son Divino Fill, se presentá benigna, y graciosa, en las riberas del riu Ebro, à son predilecto Parént lo Apostol Sant Jaume, y li ordená que alli fixés la sua Santa Imatge sobre un Pilar; una y altre prenda portada per mans de Angels, com à columna incontrastable de la Fé catholica, que alli en Zaragoza despues de tantas centurias se venera y adóra: motiu sens dubte també perque acudian

(3)

dián à Jerusalem molts Peregrins à visitarla en persona, y à oferirli sos dons com particularment se refereix entre altres de dos principals Ciutats de Cataluña, à saber Barcelona y Tarragona, que cada añ li dirijian sos respectuosos Comisionats, ò Embaixadors.

En tan loables exercicis de pietat y devoció se empleava *Joan Amorós*, com també la sua apreciada esposa, anomenada Maria, de la qual tingué tres fills, als quals criá, y los instruí ab gran christianitat, fundada en lo sant temor de Deu, segons que aixis ho deuen cumplir tots los Pares que se aprecian de bons Christians.

Com era tan calamitós aquell temps, y se habia fet *Joan Amorós* voluntariament pobre per los Pobres de JESUCHRIST, passava ab sa Muller, una vida prou menesterosa (si be que ab molta resignació à la Divina Providencia) de modo arribá à la necessitat, que sols se trobava ab una carrega de mescla de Grans, per lo seu sustento; la carregá sobre una Mula prestada per un vehí seu; aixis un Disapte dia 25. de Octubre del expressat añ 1190. se encaminá à fer farina en lo Molí del Compte de Urgell en la Horta de la Ciutat de Balaguer.

No

No pogué *Amorós* despatxarse ab la prestesa que desitjava, y afligit per haber de viatjar en la nit, y à la entrada del sant Diu-menge, rendit suplicá à Deu, que 'l perdonás, pues lo seu fi era socorrer ab prestesa à la sua Muller, la qual temia que hauria de sufrir lo asot de la fam. Emprengué entre congoixas son camí, y no obstant que al partir del Molí feya una Lluna molt clara, apenàs hagué caminat la tercera part de una hora; de repent se cubrí lo Cel de negres y espesos nubols, y en mitx de una gran turbulencia de ayres, y de una horrorosa tempestat de trons y llamps, se desplomá tanta copia de aygua, que aparexia repetir-se lo diluvi; era tal la obscuritat, que ni *Amorós*, ni la Mula atinavan camí segur.

Proseguia son viatge ab grans angustias, no cessant de clamar fervorós y humil al amparo y protecció de MARIA SANTISSIMA; peraque com à Aurora resplandent calmás y serenás tanta borrasca, que era mes penosa per la continuació de la gran pluja, per lo horrorós torvellí dels vents, per lo espantós estruendo dels trons, y per la estrepitosa inflamació dels llamps, ab estos se li descubrí la pradería de Bellvís, y allí desprenentseli
del

del camí la Mula, caygué en un sot, ò llach ple de fanch, y aygua.

Aqui fonch la major aflicció y desconsol de Joan Amorós, pues considerant que perdia la farina, de lo que pendia lo seu sustentó, y que la Mula, no essent propia, també se li ofegava, comensá à despedir grans lamentos, poblant la regió del ayre de melancolichs sospirs, y no reparant en lo fanch y aygua de aquell puesto, se postrá de genolls en terra, y ab las mans juntas alsá com altre Jeremías sos plujosos ulls al Cel, y ab llagrimas cordials, y tristisims ays, capazos de ablanar las peñas, exclamá ab semblants paraulas: *O! Verge purissima, MARIA SANTISSIMA, Mare de gracia, Mare de misericordia, consol dels afligits, Remey universal per tots los mals, amparaume en esta necessitat. O! Refugi singular dels Pecadors, tenui compasió y pietat de mí. Mostreu Señora que sou en aquest ahogo Mare de tot Remey. Si en esta nit en que ha entrat lo sant Diuenge, he continuat aquest viatge, la miseria me ha necessitat à executar. No permetau Mare mia molt amada, que se perdia aquest pobre devot vostre. Ateneu Señora que de cor à Vos reclamo. Ohiu cariñosa y compasiva es-*
tas

ras rendidas suplicas , estos humils clamors.

En mitx de tan devota y fervorosa deprecació, MARIA SANTISSIMA que may desampara à sos cordials Devots, volgué manifestarse benigna y piadosa Mare; pues cessant de repent la horrorosa tempestat, se aclará, y serená lo Cel, amanesqué novament clara y plena la Lluna, quedant tot lo País resplandent: alli mateix devant del bon Devot *Amorós* se presentá la Soberana Princesa, y Celestial Remediadora, en trajo de una Dona que va de camí, guiant per la ma al seu preciosisim Fill JESUCHRIST, que en son agraciat rostro, y competent estatura, se mostraba com à Noy de 5. à 6. anys. Posada la Divina Mare en sa presencia li preguntá la causa de sa aficció, y desconsol? Maravel·lat *Amorós* de que en aquella deshora, y en lloch tan solitari veijés semblant Dona, mes ab llagrimas, que ab paraulas li fa exacta relació de son ahogo, y treball.

Procura MARIA SANTISSIMA ab gran carifio consolarlo, al modo que ho practicá lo Apostol Sant Pau en una molt perillosa navegació (se refereix en lo penultim capitol del sagrat llibre dels Actes dels Apostols) en la qual las 276. personas que estaban en la
Bar-

Barca per molts dias no veïeren Sol, ni Estrelles, y consentian ja quedar sumergits en lo Mar; en assó lo Apostol los aconsellá que rompessen las sogas, ab que tots restáren salvos: Igual consell dona à *Amorós* la Soberana Verge; pues molt cariñosa li diu: *Ea mon amich, ves, talla la soga, tomba à la altra part la carrega, y la Mula surtirá llibre, y despues jo te ajudaré à carregar.* Queda alenat *Amorós*, y desitjós de eixir del perill, romp promptament la soga en tres trossos, y voltant lo sach de farina à l' altre costat, la Mula se enderesá ab gran lleugeresa y seguretad, quedant singularment admirat *Amorós* de encontrar aleshores aixut lo sot ahont se li habia enclotat la Mula.

Lo agraciat Infant, CHRISTO JESUS pren la Mula per lo ramal, ò cabestre, aixi detinguda la Mula, diu MARIA SANTISSIMA à *Amorós* que tornia à carregar; aquest molt atent y rendit suplica, si podrá y si se dignará ajudarlo à carregar? Respon la Señora, que ho farà millor de lo que ell ho podia desitjar, pues que lo seu poder y esforços era molt gran; pren aleshores *Amorós* lo sach de la farina per un cap, y MARIA SANTISSIMA per l' altre, lo carregan sens fatich algun

gun com si fos una palla; se admira molt *Amorós*, quant veu que lo sach no está enfangat, ni res mullat, com si no hagués caygut gota de aygua. Pera lligar despues la carrega, la Soberana Reyna prengué los tres trossos de corda, ò de la soga, que'ls deixá units ab sols passari la ma, y entregant-la à *Amorós*; com ell la habia poch antes rompuda, la prengué pera nusarla de tros en tros, la estengué en terra, pero la encontrá del tot entera, de lo que se pará molt atonit, y del tot marvellat.

Composta y fermada la carrega, MARIA SANTISSIMA se despedeix ab gran agrado y amor de son Devot *Amorós*; aquest agrahit à tan excellent fineza, y à servey tan singular, li correspon rendintli las mes expresivas demostracions de agrahiment. Empren la celestial Princesa son camí per la part del Nort continuant la compaña de son amantissim fill JESUS: apenàs veu que se li alluña la Divina Lluna, resplandeix en son enteniment una viva consideració de tants, y tan estupendos prodigis, que en tan breu temps en ell se acababan de obrar, aixís tot atonit exclamá: O! Valeume Verge Santissima, amparo de pecadors: esta tan graciosa Heroína,

B

que

que tan cariñosa y prodigiosament me ha protegit, no es posible, que sia dona terrena, ella deu ser....

Deixa al moment la Mula, sen va presurós en seguiment de la sua Benefactora; y com altre Tobías, ple de pasmo, y de agrahiment, pren à la Señora per un cantó del manto, y ab tota veneració y ternura li diu: *O! Dona molt piadosa, y molt honrada, que tan compasiva ab mi vos habeu mostrat, per amor de mon amantisim Deu, y de la sua Santissima Mare, la Verge MARIA, la mia dilectissima; del tot rendit vos suplico, que me digau, qui sou, y qual es vostre nom, pera saber manifestarme sempre cordialment agrahit à vostres tan insignes beneficis, empleantme perpetuament en vostre obsequi, y servey.*

Aleshores aquella candidisima Paloma, Mare benignisima, tenint girats sos ulls tan misericordiosos envers son verdader sirvent *Joan Amorós*, dulcissimament li respon: Amich meu, acás no tens present à qual persona has reclamat en la tua tribulació, y apretura? Y otorgant *Amorós*, que à *MARIA SANTISSIMA* en la qual sempre habia fixat tota la sua confiansa. Li respon la excelsa Emperatriz: *Jo só aqueixa, que ab la amabilisima*

ma companyia del meu preciosissim fill JESUS, he baixat del Cel pera remey de la tua necessitat, perque habentme invocat de tan bon cor, he piadosa inclinat mos oïdos à las tuas fervorosas suplicas, y no he sufert te quedases desamparat.

Al moment que Amorós percebeix estas tan piadosas com dolsas paraulas de la Reyna dels Cels y terra; com altre Sant Joan Evangelista, en la Isla de Patmos, à la presencia del Angel que li parlava; aixis Joan Amorós, caygué com à mort à las sagradas plantas de la Soberana Reyna dels Angels; pero esta mateixa dulcisima Mare lo alenta, li diu paraulas molt cariñosas, y de gran consolació, li mana que immediatament viaxia à la proxima Vila (anomenada Bellvís) y li anuncie tan celestial visió, referint tot lo que li habia esdevingut en aquella dichosa nit, que intimia en son nom à tot lo Poble (casi lo mateix que revelá Deu al Rey Salomó en lo sagrat llibre 2. cap. 7. del Paralipomenon) dient: *He elegit pera mi aquest lloch, per Casa de la mia honra y gloria: si se tancás lo Cel, y negás la pluja; si se manás à la llagosta que devorés la terra; si... Empero si lo Poble convertit à mi y portantse penitent, me prega, jo li seré propicia, los meus*
ulls

ulls estarán uberts, y mos oídos estarán atents à las suplicas de los que en aquest lloch las rendirán, pues he elegit y ab mas plantas he santificat aquest puesto peraque permanesca pera sempre aqui lo meu nom, y perseverian los meus ulls y mon cor aqui tots los dias, eregint aqui mateix un Temple en invocació mia, ahont se obrarán estupendos prodigis à favor dels que me profesian rendida y cordial devoció, y me reclamian ab fervor.

Tan extraordinari fonch lo goig, tan excessiu lo contento de *Amorós*, que se derretí en llagrimas de consol, y profundament inclinat y postrat als sacratisims peus de la celestial Emperatriz, li respon: *O clementissima Reyna*, jo com à indignisim pecador no mereixia tan incomparable fineza; pero ja que ab tan inestimable dignació habeu resolt baixar del *Empireo*, pera mostrar ser *Mare mia*, y tot mon amparo: gustosisim, y promptisim executaré lo que vos benignisima os dignau manarme, pues si be es veritat, que jo só medi inutilisim pera tanta empresa, ab tot publicaré vostras amorosas pietats, y dilataré vostra gloria y sagrat culto; pero temo *Verge Soberana*, que com à rustich no seré cregut, me dirán que só un fatuo, y que tot ho he somiat.

Lo corroborá MARIA SANTISSIMA, dientli que no temés cosa alguna, pues li imprimíria un evidentísim señal, à vista del qual seria admirat, y cregut de tothom; y seguidament ab la sua purísima celestial má en demostració del mes diví cariños favor, li tocá la galta esquerra deixantli en ella un hermosísim y perfectísim retrato de la má, tan brillant, que com lo rostro de Moysés, reververaba un clarísim resplandor: ab asó desaparegué la Reyna del Cel; y ab la falta de la sua Divina presencia, quedá aquell lloch del tot obscur; *Amorós* torná à caurer en terra rendit ab lo pes de tanta gloria. Recobrat empero del suau raptó, y amorós deliqui per tantas finezas de la dulcísima Mare Divina; se alzá com altre Patriarca Jacob, despues que aquest conclogué lo encuentre ab lo Angel del Señor, y apuntant ja la aurora, prengué *Amorós* la Mula per lo cabestre, se encaminá à Bellvís à donar cumpliment à lo que MARIA SANTISSIMA li habia ordenat.

CAPITOL II.

MANIFESTACIÓ DE LA SOBERANA
Aparició de MARIA SANTÍSSIMA.

Arribá lo afortunatíssim Joan à la Vila de Bellví, aná sens detenció à encontrar al Rt. Parroco, y li exposá lo seu bonsuccés; feu lo Parroco juntar als Regidors, y tots molt gustosos se congregaren en la Iglesia, ahont despues de haber fet devota oració, lo benafortunat Amorós, aixís se explicá: *Amantíssims Germans meus en JESUCHRIST, alegreus de un singular portento, que en vostra Parroquia ha obrat MARIA SANTÍSSIMA en esta ditxosa nit.* Aquí los feu exacta relació de tot lo sobre declarat, que li succehí ab la Divina Mare, y ho tingueren tots per cosa indubitable, recreantse ab lo patentíssim irrefragable testimoni del resplandor que regoneixian en sa galta esquerra, que era representació de una hermosíssima y brillantíssima má, ab que inflamats los cors de tots en lo dols amor y tendríssima devoció à MARIA SANTÍSSIMA, anaren ansiosos al Castell à despertar à son propi Señor, lo Baró de aquella Vila, que era

era Don Ramon Roger, pera comunicarli tan singular divina fineza, la que celebrá y venerá entre mil admiracions, jubilos, y cordials consolacions; y dilatantse luego la veu per tot lo Poble, no cessaban sos Naturals y Moradors de aplaudir, y magnificar prodigi tan celestial.

En presencia del mateix Rt. Parroco, y del sobreanomenat Señor Baró, se formá y celebrá allí concell general, en lo qual ab madura reflexió se decretá y se posá sens dilació en practica per lo espay de tres dias à honra y gloria de MARIA SANTISSIMA, una solemne festiuitat, continuantla ab general repich de Campanas. Lo devotissim Poble de Bellvís ab son Rt. Pastor y ab son molt illustre Baró, que sempre tenia junt à son costat al felicissim *Amorós*, anaren per dits tres dias consecutius en Professó al solitari lloch del Prat, ahont habia fixat las suas divinas plantas la Soberana Emperatriz del Cel: antes de arribari à imitació del sant Profeta Moysés en la montaña de Horeb, se descalsaren pera venerar tan celestial visió, y adorar rendits aquell Terreno que habia MARIA SANTISSIMA en persona santificat; y habent devotament cantat la *Salve Regina*, ab las de-

demes corresponents oracions de la Verge purissima, se'n tornaren à Bellvís, y en sa Iglesia Parroquial cantaren Misa solemne, la qual finida, se'n portá en sa companyia Don Ramon al dichós *Amorós*, al qual no cessava de mirar en son rostro, y frequentment li feya referir la celestial visió, y lo singular tracte que habia disfrutat ab la Soberana Reyna dels Angels MARIA SANTISSIMA, en la qual deliciosa relació sentia gran consol y alegria, umplintseli lo cor de ternura, que li produía la sencilleza, la ingenuitat, lo regoneixement de *Amorós*, quant li individua-ba la suma dignació de MARIA SANTISSIMA, en haberli ab sas propias divinas mans ajudat à carregar lo sach, en trobar unidas, y firmisimament enteras las sogas, que ell acababa de ferne trossos, en haberlo regalat ab la finura de la sua divina má, pasantli maternalment per la cara; ab altres expresions que pot dolsament meditar aquell, que se aprecia de ser fervorosament devot de la mes humil, y juntament la mes exaltada pura criatura, fabricada per la má del Omnipotent.

Essent pues aquesta felicitat tan magnifica, no saberen disfrutarla, sens comunicarla
tam-

també als Pobles circumveïns, com succeí en lo naixament de CHRISTO Señor nostre, que un Angel acompanyat de un exercit de benaventurats esperits, lo anunciá à aquella regió vehina de Betlem. Aixis quatre Syndichs, ò Comisionats de Bellvís pasaren à portar tan celestials noves à las Vilas de Lliñola, de Termens, de Palau, de Vilanova de la Barca, y demes Pobles confinants; perque ab solemnes professons tinguessen la bondat de venir à acompanyarlos à rendir dignas gracias à MARIA SANTISSIMA que tan benignament ab lo seu benignisim descenso habia honrat y santificat aquella fortunadisima regió.

En efecte lo disapte seguent, dia primer de Novembre, ab singular harmonia y universal edificació acudiren à Bellvís, y per ordenació del Rt. Parroco, y del Señor Baró, se formá en lo lloch del Miragle un petit Altar y una primorosa Capella, en la qual en acció de gracias se cantá Misa solemne à MARIA SANTISSIMA, tributantli en deliciosos holocaustos sos humils y rendits cors, implorant tots son poderosisim Patrocini.

Lo concurs de gent fou tan numerós, que pasaren de nou mil personas, y cada qual se esforsá en mirar à *Amorós* ab lo preciós
bri-

brillant señal, que de son rostre resurtia: y à imitació de la commiseració, y lliberalitat que usá CHRISTO en lo desert ab las turbas que en numero de cinch mil acudiren à oír-lo, aixis compasiu y generós lo Señor Baró de Bellvís, distribuí competent provisió de pa y de vi entre tanta multitud de necessitada gent, que despues se'n torná à sas casas ab suma alegria, y espiritual consolació.

Altre dia congregá lo mateix Illustre Baró à tot lo Poble y en ple congres los exhortá ab semblants paraulas: *Gran es la nostra felicitat, y dicha, ò mos amantissims, y fidelissims Vasalls; pues en nostres dias, en nostre Terreno habem experimentat tan singular prodigi de MARIA SANTISSIMA, la qual se ha dignat illustrar, y condecorar à aquest nostre País ab la sua celestial presencia; per lo que la debem venerar y obsequiar, com à nostra amorosissima, y especialissima Mare.*

Los del Poble de Israel per la intercesió de la Reyna Esther, conseguiren las majors prosperitats, y lo llibrarse dels mes extremats infortunis; y nosaltres per la mes soberana intervenció de la excelcissima Reyna, Divina Esther MARIA SANTISSIMA, lograrém las mes singulars pietats, y ser preservats de tots dañs.

En

En aquell lloch, ahont veijé Eliás pujar un petit nubol, simbol especial de la Verge immaculada, se li fabricá un Temple; aixis rendit al mandato de la celestial Emperatriz, determino construir en lo mateix lloch que se ha dignat santificar ab las suas divinas plantas, una Iglesia en son honor.

Quedaren tots gozosisims de tan loables y piadosisims desitgs, y se oferiren tots à contribuir y cooperar à la fabrica del sagrat Temple, ab que restá los Señor Baró molt agrait, y satisfet. Tan absort estava *Amorós* ab sa felicitat, que no com à home terreno, sino com à celestial, ja no atenia à altre cosa, que al culto y major obsequi de la sua dilectissima Mare MARIA SANTISSIMA, pues ni reflectía en la necessitat, y falta de sustento, que patiria la sua cara esposa, la qual esperaba ansiosa per la tardansa de son apreciat Marit; pero ja plenament noticiosa de las veus que se habian espargit, del singular portento, y celestial fineza que habia rebut lo seu charisim espós, aná à encontrarlo, y facilitantli lo pas lo Illustre Señor Baró, quedá atonita, y sumament gozosa del hermosisim resplandor que admiraba en lo rostro del seu tan ben afortunat Marit.

Aprom-

Apromtá lo Illustre Baró las expensas, y materials per fabricar la Iglesia à MARIA SANTISSIMA: embiá à buscar à Lleyda perits Mes- tres de Casas, y junts anaren al lloch del Miragle, y mirant ab tota reflexió ahont se podria fundamentar la Iglesia, no encontra- ren alli terreno à proposit, pues en aquell lloch del Prat de Bellvís tot era fanch y ay- gua, que brollava en qualsevol part que pro- fundisasen: de asó se afligí Don Ramon, y reflectint sobre aquest intent cridá al dixosi- sim *Amorós*, y li digué que seria de son agra- do, que aquella nit se quedás en aquell lloch, y permaneixent en santa oració, suplicás ren- dit à MARIA SANTISSIMA se dignás manifes- tar lo que fos de son beneplacit, exposant las dificultats que ocurrián per la edificació de la sua Iglesia.

Respongué *Amorós*: *Ja veix Señor vostres dignes piadosos desitgs, pero só jo del tot indigne de que MARIA SANTISSIMA cumpla en mí semblant dignació*: ab tot se rendí lo bon *Amorós*, y suplicá al Illustre Baró, que ab sos amats y fiels Vasalls juntás las suas fer- vorosas deprecacions pera obtenir lo desitjat favor. Quedaren tots ab esta resposta molt satisfets, y apenàs entrá la nit, se retiraren
à

à Bellví, restant allí unicament *Amorós*; així se recullí en oració, suplicant ab semblants paraulas: *O Soberana Reyna no se oculta à vostre universalisima comprensió, que es impracticable lo fabricar Iglesia per vostre culto en aquest lloch tan incomodat: faciliteu Señora medis, supereu dificultats, perque dignament arribém à cumplir vostre soberana ordenació: jo Señora y Mare mia amantisima en nom de tots los de Bellví, os exposo lo difícil que es edificar en lo Terreno, que vos no os dedignareu santificar ab vostras adorabilisimas plantas; pera satisfer donchs anhelos tan piadosos, dignevos mostrar lo que debém practicar per major dilatació de vostre meritisima gloria, y nostre mes segur consol.*

CAPITULO III.

APARICIÓ DE LA SANTA IMATGE DE NOSTRA SEÑORA DE LAS-SOGAS.

A la hora de la mitja nit, hora especial en que l' Omnipotent manifesta en lo silenciós del temps la mes apta disposició de comunicarse als abstrets del bullici del mon; en esta aptitut perseveraba *Amorós* en lo fervor

vor de la sua oració, quant en lo interior de son cor li parlá MARIA SANTÍSSIMA, y ab veu molt penetrant y apacible li digué: *Devot y amich meu, sia edificat lo meu Temple en lo lloch, en que clarament veurás una llum resplendent.* Del tot despavillantse *Amorós* à impuls de esta veu, discerní y mirá atentament un poch mes amunt à la part del Nort, un gran resplandor, y una ben hermosa, y brillant llum; se encaminá allá *Amorós*, y luego rapidament se li desapareix, y postrantse en lo mateix lloch ahont havia divisat lo resplandor, tributá rendidas gracias à la mateixa Mare Santissima de la increada llum.

Manifestá *Amorós* al Illustre Señor Baró, y à tot lo Poble tot quant havia oít y percebí, produint en los cors de tots suma alegria y satisfacció, y pera no exposarse *Amorós* à patir ilusió alguna, se'n torná altres dos seguidas nits al mencionat lloch, è igualment oí la mateixa agradable veu, divisant aixi mateix aquella deliciosa y brillant llum, com també la divisaren, conforme ells despues ho aseveraren, molts veïns devots Pastors.

Aixis tan prodigiosament amonestats del Divino beneplacit, resolgueren anar tots en

solemne Professó, lo disapte seguent al lloch de la llum : ho executaren ab gran solemnitat, y devoció ; pues essent numerosissim lo aplech de personas que habian acudit de Lleyda, de tot lo Urgell, y sa Comarca, tots proceiren à peu descals cantant hymnes à la Santissima Verge MARIA, la qual se acreditá aleshores de mes benigna y piadosa, pues al arribar al lloch de la celestial llum, ab mes singular y cumplerta ditxa, encontraren també allí una petita Imatge de la Soberana Reyna dels Angels MARIA SANTISSIMA, que es la mateixa que fins al present se venera, y se adora en tan sagrat lloch y Santuari.

Los que logran la ditxa de mirarla, quedan prendats y admirats de la sua celestial belleza ; pero los que no arriban à gozar de sa adorable presencia, aquí se'ls franqueja una petita descripció desta tan prodigiosa Imatge : *Es alta un palm y quart, corresponent tot à la sua divina estatura ; porta ab sa ma esquerra al NIÑO JESUS, y ab la dreta com que aguanta los peus de son amantisim fill ; y aquest reposa la sua ma esquerra sobre lo Virginal pit de la sua purissima Mare MARIA SANTISSIMA, y esta en lo front sobre la cella del ull dret te un semicircol, ò mitja lluna de un color mes pu-*

pujar (asó se ha ben advertit per qui la visitá en lo sobredit dia 16. de Maig de 1798.) pues lo color es mes moreno en lo dit señal, que en lo demás del rostro, aquest es mes clar y mes resplandent: lo que se pot considerar, que es no sens Mysteri, com de ma de Angels, conforme à lo que está escrit en lo capitol 1. del sagrat llibre dels Cantichs, ahont la Esposa Santa diu estas paraulas: Morena só, pero agraciada: en efecte sobre ser los rostros del NIÑO JESUS y de la divina MARE MARIA SANTISSIMA bastantment morenos, son elegants y graciosos, infundint una gran veneració y respecte als que los miran; y mes al regoneixer que es Imatge portada per mans de Angels, que la formarian de algun marmol, com aixis se presenta, deixantla allí tan divinament prodigiosa, en aquest lloch ahont se mostrá, y persevera en ser tan propicia.

Per aquest tan singular encuentre de una tan Divina Imatge, fou extraordinari lo contento y alegria de tots los de Bellvís, y de tots quants assistiren à tan devota funció. Immediatament lo Rt. Parroco ab los demes Sacerdots que de totas parts per singular devoció habian acudit, cantaren en acció de gra-

gracias un solemne *Te Deum*, habent format alli ab tota prestesa un petit Altar, en lo qual ab tota reverencia collocaren la alli trobada preciosa Imatge, adorantla tots ab profundissima veneració. Despues lo mencionat Parroco cantá solemne Misa de la Mare de Deu, y pera pregonar las excellencias de tan Soberana Reyna, no faltá Panegirich ò sermó en elogi de la mateixa celestial Princesa, per especial disposició del Illustre Señor Baró, el qual també en esta ocasió distribuí copiosas almoynas de pa, y de vi, y no obstant de ser aquest dia en lo mes de Novembre, se mantingué molt seré, apacible, y com de Primavera, lo que aixi també aparegué cosa prodigiosa. Las personas que acudiren ab diferents enfermedats, pero plenas de confianza en la poderosissima intercesió de MARIA SANTISSIMA, curaren repentinament à la presencia de la nova celestial Imatge.

Com ja habian vingut de Lleyda períts Arquitectos en aquell dia, en lo lloch en que habia brillat la celestial llum, y se habia encontrat la angelical Imatge, tiraren las lineas y prengueren las midas pera fabricar la Iglesia: entre tant, perque la Santa Imatge fos mes decentment venerada resolgueren portarla

tarla y collocarla en lo Altar Major de la Parroquial de Bellvís. Aixís, se ordená una Professó General, anaban tots plens de contento, y alegría ab molta edificació, acompanyant la rica joya vinguda del Cel, à la qual collocaren ab molta devoció en dit Altar Major, y posaren à son devant una molt hermosa cortina; entretant per resguart de aquell petit Altar, lo lloch ahont se habia encontrat la santa Imatge, edificaren encontinent los de Bellvís, una hermosa Cabaña.

Luego se escampá per tot lo Urgell, y sa Comarca la noticia de tan singular ditxa, y de tan feliz encontre, y tots los Pobles circumveins al matí del dia següent acudiren à Bellvís ab devotas Professons, las quals foren molt cortesment rebudas, è introduidas à la Iglesia pera adorar la angelical Imatge, ab molt contento, y alegría; pero de esta fou molt luego privat lo gran concurs de gent, pues tirant la cortina pera descubrir la santa Imatge, ni en lo Altar Major, ni en tota la Iglesia se encontrá; de lo que restaren los de Bellvís no menos afligits que meravellats.

Aleshores los Pobles que habian acudit se resentiren, y se tingueren per burlats; pero se

se deixaren persuadir per lo Rt. Parroco, y per lo Illustre Baró, de anar junts ab los de Bellvís en Professó, al lloch ahont lo dia antecedent habian encontrat la santa Imatge: partiren tots à peu descals, y arribant al lloch que meresqué ser concha de la celestial perla, la trobaren sobre lo petit Altar, de lo que entre jubilos y alegrías quedaren tots atonits, y pasmats.

Ab aquest nou portento conegueren tots que era voluntat de MARIA SANTISSIMA, que la sua soberana Imatge restás en aquell lloch; allí se celebrá solemne Misa, y se feren rendidas y devotas suplicas. Tots magnificaban à tan Divina Princesa, que doná repentina salut als malals, y verdader consol als affigits, que habian acudit; tots radicantse, y corroborantse en sa devoció, à vista de tan singulars prodigis. Lo Rt. Parroco, y lo Illustre Baró de Bellvís decretaren no fos tocada de aquell lloch la celestial Imatge; per só destinaren al devot y ben afortunat *Amorós*, perque com à vigilant centinella, y com à persona tan familiar de MARIA SANTISSIMA, custodiás tan singular prenda.

En efecte *Joan* ab la sua amada Esposa, y ab altres personas devotas, se quedá en aquell

aquell lloch per sa guarda, per son major culte y veneració: y gustosament renunciant al Mon los dos Esposos feren donació de sas propias personas en honrosa esclavitut al domini de tan Soberana Reyna. Per aquest efecte proporcionaren y fortificaren la Cabaña, se feren portar los Mobles que tenian en sa casa de Sidamon, contribuint lo Señor Baró ab tot lo demes necessari pera tenir sa morada en aquell sant Lloch, ahont perseveraren en los obsequis y veneracions à MARIA SANTISSIMA y en exercicis de pietat, y misericordia ab los Devots que acudian à visitarla.

Anava seguint las Vilas y Pobles de Urgell aplegant à benefici del Santuari de NOSTRA SEÑORA DE LAS-SOGAS. Sempre que Amors entraba à alguna Població anelaban tots gozar de la deliciosa vista, de aquell hermós resplandor, que de son rostro resurtia; lo seguia de continuo gran multitud de Innocents, y tothom ab gran voluntat li feya almoyna.

Pera donar ja principi à la fabrica de la Iglesia, preparats los materials, despues de haber cantat una Misa lo Rt. Parroco, y cumplertas segons Rito, las degudas depre-
ca-

cacions, benediccions, y demes solèmnitats, en lo dia 1. de Abril de 1191., collocá lo Illustre Baró la primera pedra, y conclosa esta tan piadosa funció, se'n tornaren devotament à Bellvis. Allá restaren los Directors de la obra, pera apresurar als Mestres y Manobrers, pera adelantar la fabrica, y mentre esta se proseguía, era numerosisim lo concurs de gent, que de tots països acudia à adorar à MARIA SANTISSIMA à la qual oferian grans presentallas per los innumerables portentos que obraba, y per los singulars beneficis que de ella conseguian.

Cerciorada plenament la Ciutat de Lleyda de la aparició de MARIA SANTISSIMA à son benevolentisim sirvent, *Joan Amorós*, assegurada dels prodigis que habia obrat, y de la celestial prenda, la santa Imatge, que la mateixa Divina Mare, habia regalat; resolué tan Illustre Ciutat anar à visitarla ab solemne Professó, à esta assistiren molts Illustres Canonges, y Venerables Sacerdots ab los Magnífichs Consellers, y nobles Ciutadans, rendintli grans y exquisitas presentallas. Fou esta Professó molt lluída, devota, y ben ordenada, la qual fou saludada ab general repich de Campanas, y rebuda entre
fes-

festivas demostracions de alegria, y complacencia que manifestaren los Ciutadans de Bellvís, desde aquí anaren tots descalsos al lloch del Miragle, ahont se aparegué MARIA SANTISSIMA, y allí agenollats cantaren devotament la *Salve Regina*.

Desde allí proseguí la Professó à la petita Capella y Altar de la santa trobada Imatge, y molta gent ja desde llun anava à genolls ab suma reverencia y edificació, y habentla profundament adorada cantaren ab gran solemnitat Misa de la Mare de Deu. Acabada la Misa los molt Illustres Canonges y Consellers suplicaren à Don Ramon, que mentres duraria la fabrica de la Iglesia, perque estés ab major decencia, los permetessen lo emportarsen aquella celestial Imatge; pero los respongué, que ja per lo mateix fi, la habian antes collocada en lo Altar Major de la Parroquial de Bellvís, y que luego se'n habia tornat al lloch de la sua feliz invenció, ab que manifestaba clarissimament no voler admetrer veneracions en altre siti.

Insistiren no obstant en sa fervorosa pretensió, allegant que ells la collocarían ab major decencia en la Cathedral, ahont ab mes solemnitat se li oferirían sagrats cultos,

y

y magnífichs sacrificis , y que quant fos conclusa la Iglesia la retornarian ells mateixos à son nou Temple, y Altar. A tant fervorosos desitgs, y atentas suplicas condescendí lo Illustre Baró de Bellvís, y aquest igualment en esta ocasió acreditá sa generositat y commiseració, franquejant als menesterosos almoynas redundants de pa, y de vi. En efecte prengué alguna refecció ò sustento la gran multitud de gent que habia acudit, y luego se ordená novament la Professó per tornarsen à Lleyda; mes mirant los de Bellvís, y demes Pobles circumvehins, que se'ls ne portaban à la riquissima è inestimable margarita, ò preciosissima joya de la celestial Imatge, no sabian reprimir las llagrimas y suspirs veyentse privats del seu celestial tresor.

Los de Lleyda empero proseguian ab sumo contento, y arribats à la santa Iglesia Cathedral, la collocaren molt devotament en lo Altar Major, que estava ja primorosament adornat è illuminat, y fetas las degudas deprecacions, se torná à sas casas lo concurs de gent que era numerosissim, y luego se tancaren las portas de la Cathedral.

Molt poch durá esta alegría als Ciutadans de Lleyda, pues acudint despues los Canonges

ges y lo Clero, à cantar las Matinas, ni en lo Altar Major, ni en part altre de la Iglesia encontraren à la santa Imatge, pues se'n habia retornat à sa propia primitiva Capella y Altar, de lo que restaren tots meravellats.

Informats plenament de asó, tornaren los de Lleyda à Bellvís ab solemne Professó, y despues de haber saludat à MARIA SANTISSIMA ab una *Salve*, cantaren solemne Ofici devant la angelical Imatge; finida la Misa, collocaren la preciosa Arca, só es la santa Imatge de MARIA SANTISSIMA en una primorosa Urna ab moltas tancaduras, y de est modo la portaren altra vegada y collocaren en lo Altar Major de la Cathedral. Al mati següent obriren los Illustres Capitulars la Urna, y experimentaren renovada una semblanza de la admirable Resurrecció de CHRISTO Señor Nostre, que isqué del Sepulcre sens lesió del sello ab que habian asegurat la tancada de sa gran llosa: aixis la celestial Imatge fou trobada fora, mirantse la Urna sens rastre algun de ser antes uberta, ab que tots novament restaren atonits y pasmats.

Inmediatament lo Molt Illustre Capítol de Señors Canonges enviá un Syndich per averiguar y saber ab certeza ahont parava la san-

santa Imatge : trobaren, com los hu certifi-
 cá lo dichós *Amorós*, y altres que estaban
 alli per la fabrica de la Iglesia, que envers
 la mitja nit presentiren y repararen novament
 sobre lo petit Altar de la Cabaña, à la san-
 ta Imatge. Aixís se confirmaren ab lo que ja
 antes los habia enunciat Don Ramon, y evi-
 dentísimament conegueren que era voluntat
 divina de que quedás adorat, y glorificat lo
 Lloch que fou santificat ab las Divinas plan-
 tas de la celestial Emperatriz, y que la sua
 soberana Imatge fos venerada y honrada alli
 mateix ahont se habia manifestat.

De estos repetits prodigis que satisfèren y
 alegraren molt als de Bellvís y als Comar-
 cans Urgellesos, se originá lo donar mes pre-
 sa als Artífices, peraque eficazment se pro-
 seguís, y acceleradament se conclugués la
 fabrica de la Iglesia: en efecte en lo mateix
 añ 1191. fou completament finida, del mo-
 do que al present se admira y se venera tan
 sagrat Temple que per satisfacció de los que
 no logran lo consol de mirarlo y venerarlo,
 aquí en esta impressió consecutiva á la men-
 cionada visita feta en 1798. se'n fa una lleu-
 gera descripció.

CAPITOL IV.

DESCRIPCIÓ DE LA IGLESIA.

Se mira al present la fabrica de la Iglesia segons lo gust antich : arrancant los Archs de pedra desde la paret prenen la montéa per formar sa boveda ab la pedra que serveix de clau , ab la altura corresponent à sa amplaria que es de cinch canas y un palm ; la llargaria es de onze canas y un palm , lo llarch del Presbiteri iguala à lo ample del Temple. En lo cos de la Iglesia están eregits quatre Altars , dos de antichs , y dos de moderns. Lo Presbiteri à la sua entrada té un reixat de fusta pintat , que lo preserva ab son Altar Major , tot está de primor , en cuyo centro campeja la Concha , ò Camaril de la Celestial Perla , de la Mare , Patrona y Tutelar de tot l' Urgell , al costat del Altar Major à la ma del Evangeli está la escala que puja al Camaril , ahont está lo tresor de prendas , joyas , y vestits que la agrada devoció tributa à la sua Celestial Benefactora , essent lo Camaril capaz pera consol de los que van à visitarla , y pera entrar à la

la sua Camera Angelical, à lograr lo honor de besar la ma de la Celestial Reyna en la sua santa Imatge.

Al veurer perficionada la obra de la Iglesia, manifestaren los Urgellesos sumo goig y alegria, y molt solicits se esmeraren en adornarlo, y hermostrarlo, peraque fos mes digna habitació de la excelsa Emperatriz que habia en ell de entronizarse; destruída pues la Cabaña, que habia servit de interino Domicili à la Santa Imatge, acudiren especialmente lo Rt. Parroco, lo Señor Baró, y sos fiels Vasalls à preparar lo nou Temple, y habent en ell erigit un primorós Altar; ab molt solemne pompa, y ab extraordinari concurs de gent, despues de haberlo beneit, collocaren devotament en ell la apreciadisima Imatge de MARIA SANTISSIMA.

Tots à la mida de sas facultats, oferiren preciosos dons à la celestial Princesa, ab especialitat los de Bellvís, y las recomendables familias Urgellesas, com també ab singular devoció moltissima gent, no sols de tot l' Urgell, y sa Comarca; si que també de altres molt distants Terrenos conduiren y presentaren en trofeo y señal de agraiment als singulars favors, y exquisits beneficis que habian

bian piadosament experimentat de la ma de tan divinisima com clementisima Mare, à la qual habian fervorosament invocat en las enfermedades, en angustias, en treballs, y fins en rigorosas presons: aixis campejan en perenne monument de la poderosisima Señora, diferents cadenas, grillons, crossas, mortallas, y altres molts indicis de remeys conseguits per la invocació de esta soberana Princesa.

A la fama de tans portentos, se commogué tot Catalunya pera venerar à MARIA SANTISSIMA, y adorarla en esta Angelical Imatge. En especial lo propi Bisbe de Urgell, que era Don Arnaldo de Prexene, Illustrisim també per haber assistit, y resplandit en lo Concili General tercer Lateranense, al qual lo añ 1179. assistiren passats de 300. Bisbes: aquest dignisim Prelat trobantse en la Ciutat de Balaguer, que també es de la propia Diocesi de Urgell; desde alli volgué anar à reverenciar, y à adorar en sa propia nova Iglesia à la Angelical Imatge de MARIA SANTISSIMA, ab solemne Professó, molt ben ordenada, y formada dels Sacerdots, Regidors, Patricis, y Moradors de dita Ciutat.

Ab general repich de Campanas, foren salu-

Indats à la entrada del Terme de Bellvís, y rebuts ab festivas demostracions de júbilo, y alegría; y seguidament introduít à la nova Iglesia, celebrá Misa de Pontifical lo Illustrisim Prelat, ab lo qual los generosos Ciudadans de Balaguer en copiosos dons de ricas presentallas demostraren sa rendida, y grata atenció à la Divina Mare, oferintli juntament sos cors; conclòhent tan per part del Illustrisim Prelat, com de la insigne Ciutat de Balaguer ab un abundantisim socorro als Pobres y menesterosos que habian acudit à tan piadosa funció.

Maná aleshores lo Señor Bisbe que lo lloch, ahont la Soberana Verge se digná manifestarse y afavorir al benafortunat *Amorós*, fos anomenat: lo *Miragle*; y respecte que MARIA SANTISSIMA habia obrat lo prodigi de unir insensiblement la Corda, ò Soga, que lo mateix *Amorós* habia partit en tres trossos, ordená també que desde aleshores aquella Santa Imatge fos venerada ab la invocació, ò titol de MARIA SANTISSIMA ò NOSTRA SEÑORA DE LAS-SOGAS. Aquí manifestá son piados zel lo Illustrisim Señor Arnaldo, concedint à est famós Santuari algunas preeminencias y excepcions per los que servirian
en

en dita Casa; que poguessen recullir almoynas per tot lo Bisbat de Urgell; y despues de haber tornat à visitar, y adorar à MARIA SANTISSIMA, se'n torná à Balaguer ab sa Professó solemne, com també se'n tornaren molts que habian acudit malals, y paralitcats ab lo consol de perfeta salut que habian lograt per intercessió de la alli invocada Verge MARIA.

Com lo feliz *Amorós* y la sua chara esposa ab vot se habian consagrat al servey de MARIA SANTISSIMA, en tot lo restant de la sua vida; acabada la Iglesia, aquell visqué uns 20. anys en servey de dit Santuari, ab gran fama de virtut, y de santedat, rebent ab singular amor y benignitat als que acudian à visitar à tan celestial Imatge: en lo añ 1211. als 80. de sa edat, despues de haber devotament rebut los sants Sagraments, ab gran resignació, y jubilo de la sua anima morí lo tan apreciat sirvent de MARIA SANTISSIMA. Tots los Urgellesos manifestaren vivisim sentiment en la mort del bon *Amorós*, y singularment los de Bellvís, que ab gran pompa funebre lo enterraren al entrar la porta de la Iglesia, prop del qual fou també sepultada sa esposa, la qual dins
breus

breus dias entregá també l' anima al Criador.

Despues de la mort de estos dichosos sir-
vents de la Divina Mare, continuá molt fer-
vorosa la devoció à MARIA SANTISSIMA en
esta santa Imatge, acudint de totas parts al
lloch de la descensió, y Aparició de MA-
RIA SANTISSIMA, y à son Santuari de LAS-
SOGAS, molta gent, aumentantse de dia en
dia lo concurs dels que buscavan y logravan
lo remey en las suas malalties, y necessitats.
Per lo major consol espiritual de las Animas,
y per lo augment de moltas Indulgencias, per-
dons y gracias, ab que estava enriquít
aquest Santuari, se procurá un singular pri-
vilegi per esta Santa Capella, que se expre-
sarà al ultim, en Capítol propi, ab las de-
mes Indulgencias y gracias concedidas à be-
nefici dels Devots de esta Santissima Mare.

CAPITOL V.

ENTREGA DEL SANTUARI A LA Religió de la Santissima TRINITAT de Re- dempció de Catius.

Per manament del Illustrisim Señor Bisbe
de Urgell se establí lo Santuari de Nostra
Se-

Señora de LAS-SOGAS, baix la Cura del Señor Rector de Bellvís, el qual cuydaba de las celebracions, almoynas, y ofertas, que abundaban en aquest Santuari. Pero no bastant per son compliment, y pera consol de las personas que acudian à la visitació de MARIA SANTISSIMA, y per la purificació de las suas animas; lo Molt Rt. Monserrat Anglada, Parroco de Bellvís ab beneplacit del Illustrisim Don Fr. Hugo Ambrós de Moncada, Bisbe de Urgell, feu donació del dit Santuari, com y també de algunas posesions de terra en Horta, y Secá, de Dotalia de dita Rectoria (reservantse algun Derets) als Religiosos del Orde de la Santissima TRINITAT; del qual Orde, per satisfacció de los que no son tan instruít, se posa aqui una breu relació.

En lo añ 1198. fou fundada esta Religió ab lo titol de la SANTISSIMA TRINITAT, tenint per especial Institut lo Redimir Catius Christians del poder de Moros; per singular revelació y disposició del Señor la fundaren dos Sants Patriarcas, à semblanza dels dos Germans Moysés y Aaron, que foren ab prodigis grans escullits per Redemptors del sant Poble de Israel, que lo tragueren de la

esclavitut de Egipte, y lo lliuraren del poder de Faraó: fou lo un Fundador, *Sant Joan de Matha*, que per expresa aparició y manament del Apostol Sant Pere, rebé lo grau de Doctor en sagrada Theologia, en la celebre Universitat de Paris; fou lo primer que compongué los Comentaris sobre los quatre llibres del Mestre de las Sentencias; era propiament Catalá de la Baronia de Mataplana en lo Comptat de Cerdaña. L' altre Fundador fou *Sant Felix de Valois*, de la Estirpe, ò Llinatge dels Reys de Fransa, que per só lo Rey de España Felip V. en lo añ 1715. en un Real Diplóma donat à favor del Convent Trinitari de la Ciutat de Xativa, Reyne de Valencia, lo anomena Oncle al mateix *Sant Felix*; aquest per fugir l' ocasió de ser Rey de Fransa à que estava proxim segons las Lleys de aquell Reyne, se ordená de Sacerdot, y se retirá à un Desert, ahont Deu Señor Nostre lo escullí, y uní per companh del altre Sant Redemptor.

Confirmá esta Religió Trinitaria lo Papa Innocenci Tercer, habent vist (lo dia 28. de Janer del mencionat añ 1198.) en la Misa, al alsar la sagrada Hostia, sobre del Altar, un Angel resplandent ab lo mateix Habit y

Escapulari ab la Creu blava y vermella al pit, com portan los Religiosos Trinitaris, manant que se habia de intitular *Orde de la Santissima TRINITAT, de Redempció de Catius*, y declarant que los colors del Habit eran en alusió, ò en symbol de las tres Divinas Personas: lo color blanch que es tal en lo escot, ò estameña sens provenir de altre color, denota la primera Persona, que es lo Pare que no proceheix de altre: lo blau à la segona Persona, que es lo Fill el qual fet home, en la sua sagrada Passió, quedá fet com un Lliri blau, cubert de asots, y acerbisims cops: lo vermell symbolíza à la tercera Persona, que es lo Esperit-Sant que aixis de color encés, se aparegué en llenguas com de foch en la sua vinguda sobre lo Cap dels Sants Apostols.

En aprecio de aquest sant Habit, y en demostració de la estima que tenia al sobremencionat Patriarcha *Sant Felix*, en lo añ 1212. en la vigilia, ò à la mitja nit del Naixament de MARIA SANTISSIMA (segons ho reza la universal Iglesia en lo dia 20. de Novembre dia de *Sant Felix de Valois*) la mateixa soberana Emperatriz, vestida ab lo Habit Trinitari acompanyada de un chor de An-

Angels, aixis mateix adornats ab lo Escapulari y Creu de la Santissima TRINITAT, se aparegué en lo chor à cantar las Matinas de dita solemnitat tenint à son costat à son charisim sirvent *Sant Felix* en lo Convent primitiu del Orde, anomenat *Cervo-fret*, per ser aquest lo primer Convent, y fundat junt à la font, à la qual acudí un Cervo blanch com la neu, y en sa testa brillava una Creu de la mateixa hechura que la que lo Angel portava al pit en son Escapulari.

Lo qual Cervo anava à beurer, y millor embiat del Cel anava à ferse veurer dels Sants Fundadors (que alli estavan conversant de cosas celestials) pera mes avivarlos la set de fundar esta Religió que ja en sa primera Misa ab la aparició del Angel, del mateix modo que despues en la Misa del Papa, hu havia revelat y declarat Deu à *Sant Joan de Matha*, principalment escullit per Fundador desta Trinitaria Religió, de la qual entre altres glorias afirman varios Autors que té en lo Cel 1200. Martyrs; que ha rescatat 20000. personas ab mes de 345. Redempcions generals; y entre altres Autors que ho refereixen son lo P. Bonaventura Báro, y P. Macédo, los dos del Orde del Patriarca Sant Fran-

Francesch, gloriantse aquest de que en la Vila de Piera, que está à una jornada al Ponent de Barcelona fou hospedat per dit Patriarca *Sant Joan* que ja allí tenia fundat Convent, y també en la Ciutat de Lleyda lo mateix *Sant Joan de Matha* lo hospedá, y li serví de Notari que escrigué lo Acte de posesió del Convent que en dita Ciutat fundá Sant Francesch: estos dos casos portan en sas Coronicas y tenen pintats en lo Claustret ahont está la Celda que habitá lo mateix Sant Francesch, en son Convent de Barcelona.

Aquest mateix hospedatge ab que lo Patriarca *Sant Joan de Matha* se honrá, acullint en son Convent de Lleyda al glorios Sant Francesch, está representat en un dels grans Quadros que adornan lo Claustro del Convent de la Santissima TRINITAT de Barcelona, desota los quals estan sos versos que volgué fer un molt Rt. Religios de Sant Francesch, que allí estan en Castellá, y aqui se posan estos en Catalá:

Ab molt caritatiu fi

En Lleyda *Joan* hospedá,

A *Francesch* y allí abrazá

Un *Angel* à un *Serafi*.

Ab.

Ab tan singulars amors
 Lo regala y lo manté,
 Com si lo que Joan té
 Fos Hizienda de Menors.

No sens singular numen, no sens particular cariño de la Divina Trinitaria Mare, aquesta mateixa Religió de la Santissima TRINITAT entrá en posesió de aquest prodigios Santuari de LAS-SOGAS, cuya transacció, incorporació, y donació feta à dit Orde, consta ab Acte rebut en poder de Mossen Geroni Jolis, Notari de Balaguer als 14. de Juriol de 1589. prenentse la posesió ab la formalitat corresponent: tot lo que, à diligencias del Molt Rt. P. Mestre Fr. Geroni Boix, Doctor en sagrada Theologia, Ministre Provincial, y Vicari General, en la present Provincia de Aragó, y del Rt. P. Fr. Fernando del Cucho, Ministre del mateix Convent de LAS-SOGAS, fou lóat, y confirmat per lo Illustrisim Don Fr. Andreu Capella, Bisbe de Urgell; consta per especial Privilegi, Concessió, y Acte de dit Illustrisim Señor, firmat en la Vila de Sanaúja, dia 14. de Juriol de 1591. essent testimoni los Illustres Don Jaume Gallart Ardiaca de Berga en la

Cathedral de Urgell, y Doctor Felip Jordi en la Cathedral de Elna.

Posats en pacifica posesió los Religiosos Trinitaris, lograren de la Santedat de Clement Octau, en lo añ 1592. una Butlla confirmatoria de la referida donació, è incorporació de dit Santuari y de sas Terras, à la Religió de la Santissima TRINITAT de Pares Calsats, Redempció de Catius, manant lo Sumo Pontifice, que en aquest Convent de Nostra Señora de LAS-SOGAS, habitessen lo Ministre ò Prelat ab vuit Religiosos Profesos, que vivint en perfecció, conforme à son celestial Institut, cumplisen ab lo rezo de las Horas Canonicas, ù Ofici divino; confessassen als Faels, y los predicassen, aplicantse à la salvació, y consol espiritual del Proxim, à major gloria de Deu, y de la sua Santissima Mare; pera major firmesa, en virtut de la referida Butlla, lo dia 11. de Agost de 1595. prengué novament posesió ab las competents solemnitats lo Rt. P. Ministre Fr. Melcior Montejo, com consta del Acte format en dit dia per lo Discret Miquel Dedeu, Notari de Lleyda, quedant desde aleshores aquest Santuari erigit en Convent de Religiosos Trinitaris, cuya pacifica è insigne

signe posesió persevera en lo temps desta última sobre notada impresió.

CAPITOL VI.

ROBO , Y RECOBRO DE LA SANTA Imatge de Nostra Señora de LAS-SOGAS.

Lo adagi llatí per estas paraulas : *bellum omne malum*, à la Guerra la anomena tots los mals, aixis ho experimentá aquest Principat de Catalunya en lo añ 1707., eix aplech de tots los mals patía, quant las poderosas armas del Rey Felip Quint, recobraren la fortaleza, y Ciutat de la famosa Lleyda: aleshores entre tantas calamitats com indueix tan desgraciat temps, una fou, la perdua que tingué la Comarca de Urgell, quedant expoliada de sa prenda soberana, la celestial Imatge de Nostra Señora de LAS-SOGAS; una ma sacrilega ab execrable alevosía, y abominable atreviment arrancá de sa preciosa concha, de son angelical trono, esta celestial margarita, esta preciosísima perla.

Aqui foren los llantos inconsolables, los sospirs profundos, los lamentos amarchs. Se practicaren vivas y molt exactas diligencias
pera

pera encontrar lo tesor celestial. Pero tot en vá, no podentse averiguar ahont parava, ni qui la ocultava, restant tots ab sumo desconsol y desamparo.

Com celestial preciosa margarita que debia ansiós buscar lo piados mercader, estigué oculta la santa Imatge è ignorada desde l' expresat añ 1707. fins à 1722. en que la portá ab suma alegria, y contento al Convent de la Santissima TRINITAT fundat (com sobre se ha dit) junt à las murallas de Lleyda, allí la conduí lo Rt. P. Predicador Fr. Thomas Herrero, Religios del mateix celestial Orde.

Luego se espargí la agradable sonora veu de haberse ja encontrat la Angelical Imatge de Nostra Señora de LAS-SOGAS, de lo que restaren molt alegres y consolats los cors verdaderament devots; y perque constás autenticament que era la mateixa que desde la sua prodigiosa invenció se habia venerat en lo Santuari y Convent de LAS-SOGAS, los Magnífichs Miquel Sabater, y Felip Jovér, Regidors de la Vila de Bellvís, presentaren suplica al Illustre Vicari General de Lleyda, peraque fos presa juridicament informació, y se rebesen testimonis de tal veritat. Tot se
exe-

executá ab la major formalitat, y satisfacció, ab que constá ser recobrada la mateixa celestial Imatge: tot lo que corroborá y confirmá lo mencionat Rt. P. Fr. Thomas Herrero, pues en lo dia 8. de Novembre de 1722. (en presencia del Illustre Don Ramon Pastoret, Canonge de dita Cathedral, y per lo Illustrisim Señor Don Fr. Francisco de Olaso Hispensa, Bisbe de Lleyda, Vicari General y Oficial, instant lo Rt. P. Fr. Francisco Vidal, Ministre del Convent de LAS-SOGAS, y los mencionats Regidors de Bellvís) mediant jurament afirmá, testificá, y declará que en lo dia 8. de Setembre del referit añ, estant en lo Confessonari de la Iglesia del Sant Salvador de Fraga (es Convent del Orde mateix de la Santissima TRINITAT, en lo Presbiteri de la qual Iglesia está custodiada una gerra de barro, que destila miraculosament Oli que perennement es requirit per tota especie de achaques) en dita Iglesia, entre altres penitents arribá à sos peus, un home que judicá ser de 40. anys, y en lo decurs de la confessió li manifestá, que lo dia en que las armas del Rey recuperaren à la Ciutat de Lleyda, añ 1707. en lo saqueix general, que se executá en los Pobles de Urgell,

gell, encontrá fora del Convent de LAS-SOGAS, la santa Imatge, que se l' han portá ab algunas apreciables joyas que estaban cerca de la santa Imatge, y que despues de habero tot pillat, continuant lo mal animo de entrar al Convent sentí en sí per dos vegadas una gran resistencia, y que à tercera volta se trobá del tot impossibilitat à proseguir, no per accident algun corporal, si per interior extraordinari impuls: y reflectint que de asó seria la causa lo sacrilego robo, se arrepentí, y proposá restituir la santa Imatge, ab que de repent se trobá llibre y expedit per marchar.

Pero que per sa inconstancia y ceguedat, no sols no executá son proposit, sino que mantingué en sí sens ningun culto ni veneració la santa Imatge, de tot lo que aleshores molt penedit en lo mateix acte de confesió la restituí y posá en mans del mateix allí Confesor, Religios Trinitari, sobrenomenat.

Ab tals deposicions, ò certificacions, se declará per plenament probada la veritat, è identitat de la santa Imatge de Nostra Señora de LAS-SOGAS, y donada esta sentència per lo mencionat Illustre Vicari General de Lley-

Lleyda, se transmití lo Procés al Illustrisim Don Simeon de Guinda, Bisbe de Urgell, el qual en 19. de Noyembre de 1722. interposá son Decret de aprobació, y confirmació, concedint al mateix temps 40. dias de Indulgencia, als que asistirian à la Professó, pera retornar la Celestial Imatge, y à tots los que desde aleshores la venerarian ab una *Salve Regina*. Obtingut lo Decret, y practicadas las demes oportunas prevencions, se resolgué tornarla à entronizar en son antich Santuari: y com lo Molt Illustre Capitol de Degá y Canonges de la Santa Iglesia Cathedral de Lleyda, com está referit, sia Señor Baronal de Bellvís, lo Magnifich Ajuntament de esta Vila, y lo Rt. P. Ministre de LAS-SOGAS, deixaren à son beneplacit lo determinar lo dia pera tal funció, y quedant aplasat lo dia 23. de Noyembre; los Señors Regidors de Bellvís posaren en circulació sas cartas de avís y comvit à totas las Vilas y Pobles de Urgell y sa Comarca, participantlos com altre Dona trobadora (segon lo sant Evangeli) lo seu contento y jubilo per haber encontrat la Angelical Imatge de la sua soberana Mare, Tutelar, Protectora y Patrona, excitantlos aixis ab molta urbanitat

à

à acudir y concommitar la sobredita funció.

Lo dia 23. de Novembre, à la una de la tarde lo Rt. P. Fr. Joseph García, Ministre del Convent de la Santissima TRINITAT de Lleyda ab tota sa Comunitat Religiosa portá ab solemne Professó à la santa Imatge fins desobre pasat lo Molí de Serviá; à fins à aquest puesto la acompanyaren molts Señors Ecclesiastichs y Seculars de Lleyda ab moltas atxas, alli parats ab molta devoció cantaren una *Salve* à la Reyna dels Angels, è immediatament entraren en un Coche ab la santa Imatge lo Rt. P. Fr. Thomas Herrero que reverentment la sostenia, y altres dos Religiosos Trinitaris, cada qual ab sa atxanensa tot lo camí, que à eix fi embiá la tan addicta al culto de Nostra Señora de LAS-SOGAS, Vila de Bellvís.

Per especial Ordenanza del General de Tarrega, y del Thinent de Rey de la plasa de Lleyda, la acompanyaban 40. Soldats de Caballería, la mitat devant, y l' altre meytat detrás del Coche, y à cada costat anavan distribuïts 12. Soldats de Infantería. Al Coche en que se portaba la santa Imatge seguia un altre, que ocupaban tres Illustres Señors de la Santa Iglesia de Lleyda, eran
lo

lo Doctor Pau Ferrer, Degá, y Canonge, lo Doctor Ramon Pastoret Canonge, aleshores Regidor y Gobernador de dita Vila, y Terme de Bellvís, y lo Doctor Llorens Salvá, Canonge Penitencier. Despues seguian Carros ahont anaban los Musichs de dita Cathedral, ab gran concurs de gent, que de diferents Pobles habia acudit y aná seguint. Continuaren en esta forma fins als limits del Terme de Bellvís, lloch à que arribaren tots los de la dita Vila, y los Religiosos del Santuari de LAS-SOGAS ab un preciós Talam pera rebre à la sua amantissima Mare y Patrona, la Santissima Verge MARIA: (en est puesto está erigit un padró ò pilar, ab son nicho dins lo qual ab quadro dels mes vius colors está representada esta Professó com ho veijí dit dia 16. de Maig de 1798.)

Al arribar à est lloch se apearen tots los dels Coches y Carros, y agenollats cantaren una *Salve*, la qual finida, lo Rt. P. Fr. Thomas Herrero conductor de la santa Imatge, la posá en mans del Señor Rector de Bellvís, qui immediatament entoná lo *Te Deum*, ordenantse tots en Professó solemne à la sua Iglesia Parroquial, ahont arribaren ja vespre, pero la nit se convertí en clar y

res-

resplandent dia ab la multitud de atxas que solemnizaban la Professó, se depositá la Imatge de MARIA SANTISSIMA en lo Altar Major de Bellvís, primorosament adornat, è illuminat, luego se cantaren solemnes completas ab la Musica de la Cathedral.

L' endemá dia 24. de Novembre, antes de eixir de Bellvís, cantá lo Rt. Rector una Misa solemne, despues de la qual, se ordená rectament al Santuari de LAS-SOGAS una molt devota y molt solemne Professó general ab gran multitud de atxas, que aportavan numerosisims Devots, y Comisionats de las Vilas, y Pobles de Urgell: la del Convent, fent de Preste lo Illustre Doctor y Canononge Ramon Pastoret, aná à rebre à la santa Imatge fins à la Capella del *Miracle*, ahont los Musichs en festivas demostracions de júbilo cantaren uns plausibles Villancicos, y luego lo *Te Deum*.

Perque lo casi inmens concurs que habia acudit al recibiment, logrés lo consol de veurer cumplidament à tan Soberana Reyna, collocaren la santa Imatge en un Tabernacle primorosament adornat, al qual portavan quatre Sacerdots, y arribant à la Iglesia del Convent, lo sobredit Señor Canononge Pastoret

ret la tragué del Tabernacle, y la collocá en son antich Trono, en lo qual dins son Camaril, fins al present (aixís ho gozí lo dia 16. Maig mencionat) es devotísimament venerada; de que ne llevá Acte autentic lo Rt. Doctor Coma, Rector de Bellvís, essent presents per testimonis los Rts. Rectors de Torregrosa, y lo de Fondarella; immediatament se cantá ab tota la Música un Ofici solemne, en lo qual feu son Panegirich ab molt zel y erudició lo mateix Rt. P. Fr. Thomas Herbero (qual sermó imprés se troba en la Llibreria de est Convent Trinitari de Barcelona.)

Fou tota esta funció lluidísima, y sobre manera assistida de multitud de personas en ostenció fervorosa del cordial amor, y ternura que professan à tan Celestial Princesa tots los de Bellvís, y los Urgellesos tots ab los demes Comarcans, que al present continuan, com se entendrá per las singulars demostracions de veneració, y de confiança, ab que prosegueixan à recorrer à esta Verge clementísima y poderósima, com se insinuará en la narració de las funcions en lo temps de la Treta de la santa Imatge.

CAPITOL VII.

COMPENDI DELS MIRACLES DE NOS-
tra Señora de LAS-SOGAS.

Es prova del Deu verdader la obra de Miracles, lo poder obrar aquells efectes à que no alcanza lo valor, y à voltas ni la imaginació dels homens: sobre los prodigis que restan insinuats en lo que fins aquí se ha referit, pera roborar aquellas divinas paraulas que entoná la celestial Profetisa MARIA SANTISSIMA en son inefable Cantich MAGNIFICAT: *en mi ha fet cosas grans l' Omnipotent,* aquí se insinuarán alguns specials en honor y gloria desta Celestial Reyna, y Emperatriz del Univers.

Es de no poca consideració lo que succeí en lo añ 1528. pues habent pasat 338. anys, que la Mula del ben afortunat *Joan Amorós*, portant la farina del Molí habia caygut en lo sot de la font del Miracle, se conseguí encara evidentment un señal del vi de la carabasa de *Amorós*, y de la farina de son sach, de la qual ne reculliren los de Bellvís alguna porció; y perque quedás autenticat aqueix
pro-

prodigi, Don Anton Despés Rector de Bellvís, feu juntar tres Notaris, à saber Mossen Anton Roselló, Vicari de Bellvís, Mossen Andreu Soler, Vicari de *LAS-SOGAS*, y Mossen Joan Falcó, Vicari de *Poal*, y en presencia dels Rts. Mossen Andreu Pocerull, Rector de *Arbeca*, Arquebisbat de Tarragona, de Mossen Joan de Cayre, de Mossen Alexandro Blan, y de Monserrat Pocerull Batlle dels *Archs*, cridats estos per testimonis; lo mencionat Don Anton Despés feu traurer ab un bastó terra del fondo de la font y era tota teñida de color de vi negre, com també l' aygua, y en la herba y jonchs verts apareixia que lo vi estava congelat; y posat en la ma, y en draps, quedaba tot teñit, manifestantse lo natural color del vi.

Esta estupenda maravella renová la memoria de aquell antich y primitiu prodigi quant se digná la mateixa Soberana Reyna manifestarse y socorrer à son verdader Devot *Joan Amorós*. Aquest portentó avivá la devoció dels Urgellesos, y dels Comarcans de Nostra Señora de *LAS-SOGAS*, anant novament à adorarla en Professons las Vilas, y Pobles de Bellvís, *Lliñola*, *Menargues*, *Arbeca*, *Castellserá*, *Termens*, *Patáu*, *Vilanova*,

Bellcayre, Corbins, Latorre, Belllloch, Corb, y altres Poblacions ab lo qual vi, que se'n portaren los que habian acudit ab ditas Professons, aplicat als malals lograbam remey en sas enfermedats, de tot lo qual despues també se'n llevá Acte.

Gabriel Esteve, fill de Martí Esteve, de *Termens*, y Mestre major de Gramatica en *Balaguer*, caygué dins la Azequia del Molí que portava gran copia de aygua, y reclamant à MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS, comparagué de improvís una molt agraciada dona, que ab singular destresa lo tragué de l' aygua, sens lesió alguna, y de repent desaparegué, ab que tots piament cregueren que habia estat dignació de la mateixa Verge Santissima, fervorosament invocada ab lo singular timbre de Nostra Señora de LAS-SOGAS.

Invadía y saquejaba la Plana de Urgell una gran quadrilla de Vandolers, cometent moltas atrocitats, y enormisims crimens, lo que tenia en gran consternació, y sobresalt à tot lo terreno; pero ohint los Vandolers, que los Urgellesos ab gran confiança reclamavan è invocaban à la sua celestial Patrona y amantisima Mare MARIA SANTISSIMA

DE LAS-SOGAS : furiosos deyan que li habian de tallar lo Cap à la santa Imatge , llansant mil blasfemias contra la Soberana Reyna: mes habent tingut un combat que durá tota la vesprada , quedáren dels Vandolers moltisims de morts , y de ferits ; dels Urgellesos empero solament restaren un de mort , y altre de ferit ; ab que pasmats los Vandolers mateixos de la sua gran perdua , y del triunfo dels Urgellesos , tots ho atribuiren à singular protecció , y miracle de MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS.

Essent tinent de Rector en lo Santuari de LAS-SOGAS Mossen Espasa , travá algun disgust ab certs particulars , y concebint un gran temor de tals dissensients , feya mantenir tancadas las portas de la Iglesia , també de dias , y trobantlas obertas , ho atribuía à descuyt dels criats , pero aseguraban estos ab veritat , que sempre cuydaban de tancarlas. Cert dia habentse ell mateix pres la satisfacció de tancarlas , pasejantse per lo Claustro cumplint ab lo rezo Divino , percebí lo rúido de mouer lo ferrollat de la porta com que la obrían , acudí promte , y la trobá de bat à bat oberta sens poder encontrar persona alguna que la obrís : aleshores ab ma-
dura

dura reflexió considerá, que era voluntat de MARIA SANTISSIMA que restassen obertas las portas perque à tota hora tinguessen llibre entrada sos devots pera visitarla, adorarla y suplicarla, y que ell quedant en aquell lloch restaria segur sempre, com axis despues ho experimentá, mantenintlas sempre obertas, y desde aquella hora dita porta es anomenada la *Porta del Miracle*.

En lo Decembre de 1585. lo Doctor Lluch Soriguera, essent Rector de Bellcayre, Bisbat de Urgell, y despues Canonge de Solsona, caygué malalt ab febre continúa, y fou posseít de un profundo ensopiment; ja sacramentat, y deixat per los metjes sens esperansas de vida, trobantse sens forsas y agonizant, de improvís se incorporá en lo llit, y exclamá ab gran fervor: *Mare de Deu de LAS-SOGAS ara es hora que me ajudéu, que en Vos confio*: al instant aná de millóra, y recobrá perfetament la salut; ell y los demes que lo asistian publicaren haber estat un prodigiós benefici de tan celestial Princesa.

En lo añ 1707. en que estava bloquejada la Ciutat de Lleyda, un dels Soldats, que los sitiadors destacaren als Pobles circumveins, acometé intrepido y furiós à Thomas Talarn
de

de Bellví, que se habia alluñat de dita Vila; li apuntá una pistola carregada, al pit, li dispará pera tombarlo, però indignat de haberli fallit, arrogant lo Soldat li preguntá ¿á quin Sant habia reclamat? Tot sustat, y sobresaltat Talarn respongué que à MARIA SANTÍSSIMA DE LAS-SOGAS. Digué lo Soldat que ella lo habia amparat, pues que ja may aquella pistola li habia faltat en lo tret, y aixis lo deixá del tot llibre, y Talarn se mostrá completament agrait al favor de tan benefica Patrona.

Dia 19. de Mars de 1735. Anton Tarragó Mestre de Casas de la Vila de Lliñola, estant treballant en lo rafach de la taulada del Convent de LAS-SOGAS en la part que cau al Claustro, de ímprovís se rompé la bastida, invocá al instant à MARIA SANTÍSSIMA DE LAS-SOGAS, y aixis també los demes que estaban en la obra, y com era tanta la elevació, caygué aquell ab tant gran ímpetu, que cayent de costat sobre un caball de fusta, à aquest un petje se li rompé. Tots sustats pensavan que Tarragó quedaba tot molt, y del tot mort. Pero fou trobat sens lesió alguna y del tot sá, ab lo corresponent agraiment à la piadosa protecció y

po-

poderosissim valiment de la invocada Soberana Verge de LAS-SOGAS.

Aquell terrible castich que fou lo octau dels que embiá lo Altíssim à Egipte pera vencer la dureza del cor de Faraó, la voracitat de exercits de Llagosta ha estat també lo asot ab que la divina venjanza ha pres satisfacció de molts Reynes y Provincias; y aquest ha sufert també esta comarca de Urgell, pues en lo añ 1687. se tragá tots los sembrats, plantas y viñas. Se aumentá lo castich en los dos següents anys; pero recurrent al eficassim amparo de MARA SANTÍSSIMA DE LAS-SOGAS ab solemnes, y penitents Professons, se mostrá la sua eficaz intercessió; pues al ultim de Abril de 1689. sens causar especial dañ del tot desaparegué.

No es menor castich la sequedat de la terra per la falta de pluja, quant los Cels se tornan de bronze, tancats à embiar sa rosada. Fou tan gran aquella en 1578. que per haber pasat lo Ivern molt sech, y la Primavera sens pluja, se perdian sembrats, plantas y fruits. En esta afflicció tot era buscar Medianers pera aplacar la divina indignació. Ja la Ciutat de Balaguer habia vingut dos voltas en Professó de Pregarias à Nostra Señora

ñora de LAS-SOGAS, ja se habian tret lo cos de Sant Armengol Bisbe de Urgell, y las prodigiosas Imatges del Sant Christo de Pons, del de Balaguer, y de MARIA SANTISSIMA del Socós de Agramunt: y mostrantse encara de bronze lo Cel, se acudí per ultim al eficacissim amparo de Nostra Señora de LAS-SOGAS, la qual à vius clamors y rendidas supplicas de tot l' Urgell, y sa Comarca, en lo dia 5. de Maig del mateix añ 1578. fou votada, y dia 12. fou baixada en la font del Miracle, ahont se habia format un primorós Altar, en lo qual collocada se li celebrá solemne Ofici (*segons se estila en los presents temps, com en lo seguent capitol 8. se especificará.*) Moltas foren las Professons de Penitencias, que acudiren de las Vilas y Pobles de Urgell, y son Veinat, fins la Ciutat de Fraga enviá cinquanta Peregrins ab trajo de Penitencia, y ab singular edificació; aixis se posá blan lo Cel, y à satisfacció concedí per lo canal desta prodigiosissima Imatge, la pluja tan desitjada. Tot se troba individuat en lo Manual de dit añ, custodít en lo Arxiu de la Rectoria de Bellvís.

Igual benefici de pluja se lográ per la soberana mediació è invocació de Nostra Señora

ra de LAS-SOGAS, casi en idénticas circunstancias sobre insinuadas, en los años 1691. y altres, que seria un procés infinit recorrer totas las épocas en que per obtenir lo benefici de la aygua, se recorra à la celestial font desta Soberana Princesa; bastará insinuar aqui lo que se practica en temps de necessitat de pluja, lo qual també se executa en temps de altres necessitats, com en 1699. per grans estragos de fortissims vents y de sequedat: en 1752. per una cruel constellació que causá tals malalties, que moltissimas casas estaban fetas hospitals plens de malalts, morint moltas personas, pero ab lo amparo de MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS quedá preservada la Vila de Bellví, la qual no fou tocada de ningun mal: y aixis en altres semblants ocasions.

Finalment be se podrian també referir altres estupendos prodigis è innumerables miracles que Deu misericordiosament ha dispensat per mediació de MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS, dels quals son calificats testimonis las portas, las parets, y reixat de la sua Capella è Iglesia, que vestidas de camas, brazos, ulls, pits, y cossos de cera; de mortallas, cabelleras, y retaulons, demostran quan
pro-

propicia, y benigna es per los seus Devots; pero no es posible en un breu compendi desmenusar tots los prodigis: basta lo continuat especial prodigi sempre que se treu la santa Imatge pera implorar, y obtenir la desitjada satisfacció de pluja; de cuya funció se donará seguidament un petit detall; pera mes renovar la antigua fervorosa devoció, y radicarla en lo cor, regoneixent y adorant à tan Angelical Imatge, peraque invocada eixa piadosissima, y clementissima Mare, y celestial Patrona, en tots perills, tribulacions, y necessitats, manifestia compasiva als seus confreres y devots, las misericordiosissimas entrañas de sa admirabilissima clemencia, y compassió.

CAPITOL VIII.

FUNCIONS EN LA EXPOSICIO (vulgarment dita, la Treta) de la santa Imatge.

Al experimentar que los sembrats pateixen sequedat originada de falta de pluja congruent, ò de la excesiva violencia dels vents, de modo que se demostra perill imminent de per-

perdrer la cullita; aleshores un dels dos Pobles, (alguna volta es *Lliñola*, altre es *Palau*) envia un Syndich al Ajuntament de *Bellvís*, exposantli la urgencia que manifestan los sembrats; y aixis proposan la convocació dels demes Pobles de la Comarca de Urgell, pera solemnizar la *Treta* de Nostra Señora de LAS-SOGAS, ab lo aparato y ceremonias acostumadas. Se observan molt atentas etiquetas, ab que lo Magnífich Ajuntament de Bellvís, y las personas mes notables de dita Vila, juntas en la Casa del Comú, esperan y reben al Promotor dels demes Pobles, que acudan à demanar la *Treta* de la celestial Imatge.

Fa lo Promotor sa arenga acostumada pera inclinar los animos à una tan solemne com devota funció. Se vota la extracció de MARIA SANTISSIMA ab la prevenció de solemnizarla ab un Octavari de Professons, que han de acudir per lo espay de vuit dias, distribuïts segons estil que se notará mes aball, cuydant los del dia que se'ls aseñala, de ordenar sa Professó, de sa Musica, y de son Predicador: axí mateix los Pobles principals resolen quals serán los altres que se agregarán à ells; y fetas las llistas y la serie de las
Pro-

Professons, se'n tornan los Syndichs cada qual à son Poble, y à son arribò tocan festivas las Campanas, en publicació de estar votada la *Treta* de MARIA SANTISSIMA, començant desde aquella hora la alegria en tots los cors dels Urgellesos, excitats à roborar sa confiança en la sua Mare, Tutelar, y Patrona, MARIA SANTISSIMA ab lo amabilisim titol de LAS-SOGAS.

En lo mateix dia de la votació, va lo Magnífich Ajuntament Batlle, y Regidors, ab altres Personas de las mes recomendables de la proxima Vila de Bellvís, al Convent de LAS-SOGAS, à suplicar al Rt. P. Ministre y Comunitat de sos Religiosos Trinitaris, que en atenció de la actual urgencia, sia també de son beneplacit lo trauer de son solio à la celestial Imatge, y collocarla de manifest en sa Capella del Claustro: à la qual petició molt atenta y gustosa la Rt. Comunitat respon que está prompta à complaurerlos, observant las ceremonias acostumadas en tals sagradas funcions, y servant los derets de la Comunitat, conforme están registrats en lo llibre de Resolucions de son Convent.

Despues de dos, ò tres dias se aplasa lo dia en que se executarà la exposició de MA-

RIA SANTISSIMA, y se comunica à cada un dels Pobles, individuuant lo dia de la *Treta*, y señalantli à quiscun lo dia dels vuit, en que li correspon agregarse y assistir en Professó: se destinan Veredés que portan carta impresa, la qual per edificació de los que asó llegescan, aquí se copia à la lletra. = Magnífich Señor. = ,, En mitg de la present lamentable calamitat de falta de aygua, ab que Deu justisimament irritat de nostra mala correspondencia tan temps ha, nos affigeix y nos contrista, han quedat precisats molts Pobles à fer publicas Rogativas, perque se dignés aplacar la sua severa indignació, y embaynés la espasa de son divino furor, pero habent fins ara estat infructuosas; per las molt atentas y rendidas suplicas dels Syndichs de aquesta comarca de Urgell, se ha deliberat recorrer ab devoció fervorosa à la singular protecció, poderós refugi, y efficacisim amparo de Nostra Celestial Mare, Tutelar, Protectora, y Patrona MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS; peraque mirantnos en esta afficció, y desconsol ab ulls compasius, y molt piadosos, se interesia ab eficacia ab son amantisim y preciosisim Fill, á fi de que exercitia sobre nosaltres sa innata misericordia.

sericordia y clemencia, remediarnos prontament ab lo tant desitjat benefici de la saludable pluja, de la que per nostres fruits, sembrats y plantas tan necessitats estám. Per aquest efecte se traurá de sa Iglesia y Capella, y se exposará à la publica veneració la sua Angelical Imatge, en lo dia.... del corrent mes, la qual resolució participám à V. Magnificencia, suplicant al mateix temps, se digne honrarnos ab sa asistencia, y pera ilustrar tant devota funció, y obsequiar ab lo degut culto à tan Soberana Reyna, se servirà embiar à alguns de sos individus ab atxas, segons sa devoció, y possibilitat, lo que rebrém à especial favor." = B. L. M. =

Igual avís, ò carta se pasa à tots los Pobles de la Comarca, los quals (segons la nota que ha tingut la bondat de formar lo Señor Joseph Solsona, Apotecari de *Palau*, que té repetidas practicas desta funció, y no pocas voltas ha desempeñat l' honor de Syndich de diferents Pobles; à sollicitut del Rt. P. Pr. Fr. Pau Folch, actual Ministre del Convent) son 54., à saber: *Vilanova de la Barca*: *Termens*: *Mongay*: *Penelles*: *Foliola*: *Bullidó*: *Castellnou*: *Mas de Estadella*: *Arbeca*: *Junedá*: *Coletge*: *Miralcamp*: *Pool*: *Archs*: *Molle-*

Ilerusa : Belllloch : Puigvert : Las-Borjas : Bellianes : Bellpuig : Anglesola : Vallvert, Tarrós : Castellserá : Butsenit : Vallfogona : Corbins : Torredelameu : Ciutat de Balaguer : Bellmunt : Lliñola : La Guardia : Ivars : Vilagrassa : Preixana : Gomés : Puiggros : Artesa : Sidamon : Fondarella : Lasertiú : Bellcayre : Boldú : Tornabou : Barbens : Tarrega : Sant Martí : Maldá : Vilanova de Bellpuig : Castelldans : Alamús : Torregrosa : Palau : estas son las Universitats, ò Comuns que son combidats pera tal funció, y asisteixen, las que se troban en la urgencia que excita à recorrer al patrocini de la Divina Mare.

— Pera donar principi à tan solemne, com piadosa funció, en la vigilia del dia destinat acudan los Señors Batlle y Regidors ab altres personas mes notables de Bellvís, preparats ab los Sagraments de la Confesió y sagrada Comunió, que es la millor disposició, peraque aquestos vots, y deprecacions penetrian los Cels, que aleshores se mostran de bronze, closos del tot à fluir la pluja congruent: aixis soberanament previnguts entran al Convent de Nostra Señora de LAS-SOGAS, y ja adornada la Capella del Claustro, congregats lo Rt. P. Ministre, y Rt. Co-

Comunitat ab dits Señors, al punt de la mitja nit, quant tot lo criat observa lo mes profundo silenci, quant los astros voltan en mitx de sa carrera, à la hora que lo Divino Salvador, sol de justicia se despreguè de la Divina Aurora, quant isqué del Talamo virginal de sa Mare immaculada; lo Rt. P. Ministre pren la angelical Imatge de Nostra Señora, la traslada de son Solio, ò Camaril à la dita Capella del Claustro, en la qual presideix los vuit dias consecutius, quedant à la publica veneració de tots los Urgellesos, pera que alli acudian ab sos clamors, y suplicas ab que incesanment penetran lo Cel.

Lo que no es menos notable, y que efectivament excita la ternura de cor, y fa brotar llàgrimas de consol es, que al referit instant en que lo Nubolet divino (conforme al misteriós raptó en que lo Profeta Elías veijé que pujava del Mar com saben los erudits, y que extenentse en dilatadissima esfera, se resolia en saludabilissima pluja) es à saber la graciosa petita Imatge de la Santissima Verge MARIA se traslada del Camaril al Claustro, al instant se tocan las Campanas de son Convent de *LAS-SOGAS*, al eco de las quals correspon la Campanarìa de la
mes

mes interesant Vila la de *Belloís*, y estant igualment atalayadors en los Campanars dels demes Pobles de la Comarca, tots à un temps publican lo consol, la alegria, y la confiança, que ja desde aquella hora se renova en los cors dels piadosos Urgellesos.

Amanescut lo dia, se comensa la primera publica funció, y es, que lo Poble de Bellvís vá ab solemne Professó al Convent de LAS-SOGAS: se ordena ab lo major aparato, serietat y compostura corresponent, de la qual y de las demás se donará una leve descripció. Introduida al Claustro, y presentada tota la Professó devant la Santissima Verge, se comensa la Misa solemne ab Musica, y à son punt té Bellvís previnguts dos Predicadors, lo un dels quals predica dins del Claustro devant la Capella ahont está exposada la santa Imatge; y lo altre predica desota lo Cubert, ò Portich del Convent; per ser tan excessiu lo aplech de Gent, que compareixen de moltes horas lluñ à gozar de esta funció.

Acabat l' Ofici, se ordena la Professó General desde la Capella del Claustro fins à la que se anomena: *lo Miracle*, que es lo lloch al que la benignissima Señora desde son
ce-

celestial Trono baixá à deslliurar al seu bon Devot *Johan Amorós* : à esta Professó se agregan tots los Pobles à acompanyar à la celestial Imatge , pues de cada Poble van ab atxas destinats de sis , à dotze homes segons la possibilitat , y lo veynat de cada qual , ab que se forma una Professó molt dilatada y devota , fins à arribar al expresat lloch , que fou santificat ab las celestials plantas de la Mare Divina.

Arribada la santa Imatge à eixa Capella , se colloca en son Altar , devant lo qual (à camp-ras , per ser moltisim lo concurs) torna à predicar un dels mateixos Oradors , y acabat aquest Sermó , se torna à formar la mateixa Professó , encaminantse dret al Convent , pera depositar à la Soberana Imatge , y deixarla patenta en la Capella del Claustro , ahont permaneceix tot l' Octavari à la publica veneració dels Faels , que sens cesar acudan à adorar la Divina Estrella MARIA , à implorar la sua mediació eficazissima envers son Fill Omnipotent.

Luego de retornada al dit lloch la celestial Aurora , torna à formarse la Professó sola de Bellvís al mateix compás que al matí havia anat per sí al Santuari de LAS-SOGAS,

y aixis restituída à la Vila, queda cumplerta la funció de aqueix primer dia, que es lo de la *Treta*, ab que també se restitueixen los demes à sas casas, y Poblacions.

Seguidament tots los dias del Octavari es com inmens lo concurs que de tots Llochs van à visitar à MARIA SANTISSIMA, com també à admirar las Professons. Tots los Pobles se esmeran en lluir sa propia Professó, y ab una santa emulació proseguixen, de modo que si los de un Poble van excellentment, millor se portan los del altre; anant totas las Professons ab gran serietat, orde, y concert: y certament es cosa molt edificant, y per alabar à la Divina Bondat, mirar tals Professons, tots los dias del Octavari, lo qual, tal volta, tan lluit, tan copíós, tan concorregut, no se experimenta en altre part del Mon.

A carrech de cada Poble está la illuminació del Altar y Capella de la Urgellesa Patrona, en la que tots los dias se celebran los divinos solemnes Oficis: aixis cada matí antes de arribar la Professó del principal Poble que li correspon, se anticipa un Syndich del tal Poble à mudar la cera, à posar la nova, que serveix fins al següent matí, en
que

que igualment acut altre Syndich à rendre semblant obsequi à la sua y comuna Protectora de tot l' Urgell : A la tarde en ser partida la Professó que se'n torna cada qual à son Poble , de aquest permaneixen dos Syndichs , que fan de Guardias de Corps , ò son devotas Centinellas , que custodían la celestial Imatge , y perseveran fins al demà matí que arriban los Syndichs del següent Poble , observantse aixís tot l' Octavari.

Cada qual Professó se ordena de bon matí en son Poble , y va formada un tros de camí fins al terme que té de estil ; allí se deturan tots , y van acomodantse las Personas en carros cuberts , y en altres cavalgaduras , fins que se apéan en lo lloch destinat , cosa de un quart antes del Santuari de Nostra Señora de LAS-SOGAS ; en eix puesto se torna à formar la Professó principal , y à esta se agregan los altres Pobles allistats per tal dia , com y també altres devots , que tots se arreglan ab sumo orde y serietat à fins à arribar al Convent ; aquí celebren sa solennitat de Ofici y Sermó , lo qual cumplert , se quedan à descansar , y à pendrer sa refecció ; tots los Pobles en son dia se hospedan en lo Convent , portantse tots sa competent pro-

provisió, y donant al P. Ministre y Comunitat ocasió de agasajarlos ab alguna demostració de beneficencia y bona correspondencia à la devoció que acarreen al Santuari; se acomodan tots en lo Claustro, y habitació dels Religiosos, ab la major decencia, que correspon à un Santuari de MARIA SANTISSIMA, la qual ultimament per son major culto y veneració, intervingué devant lo Trono de la Santissima TRINITAT, porque sos Religiosos Trinitaris en eixa tal Camera Angelical fossen las suas Guardias Reals; y aixís procuran los Religiosos correspondrer à la devoció y provisió de tans, y tant Devots desta Soberana benefactora, los quals à la tarde se'n tornan cada qual à son Poble ab lo mateix tenor ab que habian vingút en lo matí.

Asó se ha referit en gracia y per noticia dels Devots de aquella Divina Señora, que no tenen ocasió de veurer la pietat, la fervorosa devoció, ab que tot l' Urgell acut à la sua celestial Patrona, que certament la sola relació enterneix y commou à agraiment al universal Divino Benefactor. ¿Qué afectes, qué ternuras causaria veurerlo ab lo orde següent? Comunament se disposan y or-

ordenan las Professons aixis: Comensa, ò es de las Professons la primera la de Bellvís, en la qual un de la Població de Sidamon que es honrat y tingut com à descendent de aquell fortunatissim Devot de la Reyna Celestial, el qual va devant ab un Pendó en el qual está pintada la Historia de quant la Verge Clementissima baixá del Cel à socorrer à son cordial y finisim Devot *Joan Amors*: en las altres principian los Pendons de la propia Parroquia, los que en la semana de Pasió se enarbolan en la Iglesia ab los Improperis de la Pasió de Nostre Señor *JESUCHRIST*, se segueix un Estandart negre (tot denota tristesa y Penitencia) van dotze Noys vestits de blanch ab coronas de arzos, y ab sogas de espart, porta cada qual una petita creu en la má: un home arrastrant una gran cadena de ferro, sosté en sos muscles una llarga y grossa Creu; las Donas portan un Sant *CHRISTO* petit; altres los instruments de la Pasió, com la Má, los Asots, la Columna, la Corona de espinas, &c. eixos improperis portan las Miñonas de tres en tres, unas vestidas de blanch, altres de negra ab la cabellera estesa, van interpoladas ab Donas ben aderesadas unas ab atxa, altres ab

ciris, totas ab lo degut orde y modestia; ab singularitat quatre viudas que portan un Tabernacle de nostra Señora dels Dolors, molt ben adornat.

Pera excitar mes al Pare de Misericordias, y Deu de tota consolació, pera commou-
rer al degut arrepeniment als Pecadors se
porta també una gran Imatge de Sant CHRISTO
que enarbola un fadrí ajudat de sos com-
pañs laterals, seguintse altres ab atxa; en-
tre mitx, aixis dels homes, com de las do-
nas se collocan los dels Pobles agregats tam-
bé ab atxas, de modo que fan una Professó
llarguísima, tal que edifica, consola, y pas-
ma à tots quants logran mirarla: segueixen
compasats los Musichs los quals à veus, y
ab sos instruments van cantant la Lletania
de la Mare de Deu, que no menos ab tant
aplech y armonía enterneixen lo cor.

Inmediatament van los Sacerdots, lo Pres-
te ab Capa pluvial, seguintse lo magnífich
Ajuntament ab comitiva de los mes notables
del Poble, tots ab atxas que conclouen la
Professó, la qual aixis entrada al Claustro
de LAS-SOGAS, trobantsi ja allí grandisim
concurs de totas clases de Personas, luego
se comensa lo solemne Ofici ab Musica y
Ser-

Sermó, com adalt se ha referit, tot lo que finit queda cumplerta la funció del matí de cada qual Poble, com també queda ja relatat.

Es de advertir que si executadas tres, ò quatre Professons, se lográs lo benefici de la pluja ab tanta copia, que tota la Comarca de Urgell se gozés ja remediada; aleshores las restants Professons anirian de alegria, retirant los tristos Improperis, portant Estandarts de colors, y Tabernacles enramats de flors, ab altres demostracions de jubilo en acció de gracias; si empero fos la pluja en alguns termes, y no del tot universal se continuarian las restants Professons de rogativas, del modo que estarian avisats: y per mes plena y mes moderna noticia, se conclou aquest Capítol ab la relació de la ultima *Treta*, proxima al temps desta nova impressió.

Fou Dimecres, dia 18. de Abril del proxím añ 1798., en est dia aná la Vila de *Bellús*, y lo Poble de *Sidamon*. = Dijous, dia 19. Abril anaren las Professons de *Termens*; *Vilanova de la Barca*; *Menargues*; *Vallfogona*. = Divendres: *Mollerusa*; *Vilanova de Bellpuig*; *Juneda*. = Dissapte: *Bellcayre*; *Castellnou*; *Poal*;

Poal ; Archs ; Artesa. = Diumenge ; Palau ; Fondarella ; Miralcamp. = Dilluns ; Golmés ; Torregrosa ; Belllloch ; Alamús ; Bellmunt. = Dimars ; Castellserà ; Coletje ; Penelles. = Dimecres, dia octau, ultim del Octavari, fou Lliñola, y fou l' ultim dia, perque esta Vila en esta ocasió fou la que demaná la exposició de esta santa Imatge. Baste asó pera consol y ternura de los verdaders Devots de tan soberana Reyna, en señal particular del gran patrocini que usa ab tota la Comarca de Urgell, que ja que no logrian acompanyar, ni mirar tan devotas Professons, se gozian de recrearse y enternirse ab esta feta succincta narració, que sia tot à major gloria de Deu nostre Criadó.

CAPITOL IX.

DE LAS INDULGENCIAS CONCEDIDAS, en lo Santuari de LAS-SOGAS.

En aquell lloch en que una nit se aparegué lo Señor al Patriarca Jacob, aquest pera deixar alli radicadas las benediccions del Altisim, alli edificá un Altar, y extengué lo Tabernacle: pera continuarlas en aquest lloch

Alloch tan especialment santificat ab la celestial prenda de la santa Imatge, se procurá lo augment de moltes Indulgencias, perdons, y gracias que dimanen del inagotable tesor de la Iglesia, pera consol de las Animas; per só un especialisim Devot desta Soberana Reyna acudí solicit y suplicá à la Santa Sede, que la Capella de dit Santuari tingúes Germandat y comunicació de Privilegis ab la de Sant Joan de Letran, se lográ esta gracia, com consta de dos Butllas, quedant la Capella de LAS-SOGAS exempta de la jurisdicció Ordinaria, immediatament subjecta al Papa, com ho denota també una gran Creu de pedra, que está elevada devant dita Capella, que en son dau, ò pedestal hi está gravada per escut de armas la Tiara Pontificia.

Essent Pontifice Julio II.; altre cordialisim Devot de Nostra Señora de LAS-SOGAS dia 28. de Janer de 1510. alcanzá moltes y varias Indulgencias, que constan de un Diplóma sellat ab deu pendants sellos de deu Cardenals, que está guardat en lo Arxiu del Convent de LAS-SOGAS.

Primo: à tots los Faels Christians que arrepentits y confessats en la segona festa de
la

la Pasqua de Resurrecció, que es la Festa principal de Nostra Señora de LAS-SOGAS, visitarán desde las primeras Vespres fins à las segonas la Capella de dita celestial Verge, mil dias de perdó.

Item: la mateixa gracia, ò Indulgència als que ab ditas circumstancias visitarán dita Capella en la Festivitat de la Nativitat, Purificació, Anunciació y Asumció de Nostra Señora, desde las primeras Vespres fins à la posta del Sol del propi dia.

Per major augment del culto y veneració desta celestial Imatge, se fundá una Confraría de Nostra Señora de LAS-SOGAS, y als 12. de Juriol del añ 1641. la Santedat del Papa Urbano Octau, com consta per Butlla fielment guardada en lo Arxiu del Convent de LAS-SOGAS, concedí las Indulgencias, y gracias següents:

Primer: en lo dia en que confessats y combregats serán allistats en dita Confraría, Indulgencia Plenaria.

Segon: als que en lo article de la mort confessats y combregats, si comodament poden, invocarán de boca, y sino poden, ab lo cor, lo Santissim Nom de JESUS, Indulgencia Plenaria.

Tercer: en lo dia de la Anunciació de MARIA SANTISSIMA en que desde las primeras Vespres fins à posta de Sol del dia de la Festa, confessats y combregats visitarán la Capella de Nostra Señora de LAS SOGAS, y alli pregarán per la extirpació de las heretjias, conversió dels heretjes, exaltació de la Santa Iglesia, concordia entre los Princesps Christians, y per la salut del Sumo Pontifice, Indulgencia Plenaria.

Quart: als que asistirán als Divinos Oficis que se celebren per compte de la Confraria, 60. dias de Perdó.

Quint: als que asistirán à las Juntas publicas, ò privadas de dita Confraria, per excitar alguna obra pia, 60. dias.

Moltas altres Indulgencias se expresan en dita Butlla, que son comunas à moltas altres obras de pietat y devoció, concedidas per altres Breus dels Sumos Pontifices, y aixis convé formar intenció al matí ò de tant en tant, de guañar totas las gracias, è indulgencias que sian concedidas, à tota y qualsevol obra bona que se facia, ab la advertencia, que es requisit necessari pera adquirir las ditas gracias Pontificias, lo tenir en España la Butlla de la Santa Cruzada.

Finalment: consta la estimació y honor degut al Altar de Nostra Señora de LAS-SOGAS, pues goza per concessió del Papa Benet XIV., lo ser Altar privilegiat perpetuo. Ni es menester individuar mes tresors de Indulgencias, que se logran en aquest Santuari: basten las insinuadas, y basta tenir intenció de adquirirlas totas las que sian concedidas en las Festivitats de CHRISTO Señor Nostre, y de MARIA SANTISSIMA, tenint la Butlla de la Santa Cruzada, y allí ab la deguda disposició pregant per la Pau y Concordia entre los Princesps Christians, extirpació de las heretjias, exaltació de la Santa Fé Catholica, &c.

NOVENA
A MARIA SANTISSIMA
DE LAS-SOGAS.

ADVERTENCIA.

Las verdaderas suplicas, y perfetas oracions son las que se fan ab un cor pur, y ab una conciencia limpia: per só en lo primer, ò al tre dia de la Novena se confessará, y combregará en honra, y gloria de MARIA SANTISSIMA.

Se oirá devotament Misa en cada dia de la Novena, y qui estiga impedit pera oirla, tindrà un eficás desitg, y voluntat de devotament assistir à quantas se'n celebran en la Iglesia de Deu.

Durant la Novena, se deurá exercitar en laudables obras de pietat, misericordia y devoció.

Com Deu sempre vulla lo nostre be, y salvació, en cas de no conseguirse per medi
de

de MARIA SANTISSIMA DE LAS-SOGAS lo que se demana, y solícita, deurá cada hu resignarse, y conformarse ab la divina voluntat, atentament considerant, que lo que se demanava, y suplicava, no debia ser convenient, y aixi no se ha de entibiar la devoció à tan celestial clementissima Mare, que en la hora menos pensada sab depararnos, y negociarnos la nostra major felicitat.

*Acte de Contrició, y Oració preparatoria pera
tots los dias de la Novena.*

Amorosisim Deu meu, y Pare piadosisim: jo pecador lo mes vil, ingrát à vostres beneficis, obstinát als impulsos de vostra divina gracia, sort à las cariñosas veus de vostra pietat, confeso, que he estat la ovella desgariada, y perdúda, que ab tan gran cuydado, y fatiga buscáreu com à Pastor Soberá, y regoneixent los meus errats passos, men torno arrepentit à vostres sagrats peus, y ab vivas llagrimas de un verdader, y perfet dolor, humilment vos demano lo perdó, dient, que me pesa de haber pecat, pesam, dulcissim JESUS, de habervos ofés per ser vos un Deu infinitament bó, digne de

de ser adorát, y amát sobre totas las cosas, y pera inclinarvos à misericordia, recorro al amparo de MARIA SANTISSIMA, ja que Vos me la donáreu per Mare, peraque, reengendrante en gracia, meresca de asi en avánt ser, y anomenarme per fill vostre, no permetent, que ni ab la mes minima culpa vos tornia à ofendrer, ni à desagradar. Amen.

Oració quotidiana.

Soberana Emperatriz dels Cels MARIA SANTISSIMA, admirable, prodigiosa, y portentosa baix lo miraculós titol de LAS-SOGAS, ja que vos mogueren à pietat las fervorosas rendidas suplicas de vostre cordial devot Amorós, espero, que las mias vos inclinarán à clemencia, y que dirigidas per Vos, conseguiran un feliz despaig en lo Tribunal de vostre Fill preciosisim, si lo que demano es mes convenient per la salvació de la mia anima.

Inmediatament se resará tres vegadas la Ave Maria ab Gloria Patri à MARIA SANTÍSSIMA com à Filla del Etern Pare, com à Mare del Divino Fill, y com à Esposa del Esperit-Sant, y despues se dirá la seguent Oració, propia del

DIA PRIMER.

O Divina valerosa Judith, que triumfant de la arrogancia, y superbia de Holofernes, foreu la gloria de Jerusalem, y la alegria de Israel! Semblant contento causá vostra sagrada, y angelical Imatge, quant descuberta, y manifestada als de Bellvís, y als Comarcans del Urgell, infundíreu à tots un singular regositg, y una celestial alegria. Vos suplico rendidament, Señora, me concediau valor, ab lo esfórs de la Divina gracia, peraque sempre triumphia del infernal Holofernes lo dimoni, burlant las suas diabolicas astucias, y vencent las suas tentacions; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantisim. Amen.

Alen-

Alentant la devoció, y fervor, se demanará rendidament à Deu per medi de MARIA SANTÍSSIMA DE LAS-SOGAS, lo favor, y gracia, que se necesita, y se desitja conseguir, y despues se dirá la següent Oració, la qual servirà de conclusió pera tots los dias.

ORACIÓ.

O Verge piadosa, y Mare clementisima! Tan inclinada estáu à protegir als miserables, que totas vostras delicias han estat sempre amparar als necessitats, y desvalguts, y usar compasiva de clemencia, y de pietat ab los atribulats, pues à la presencia de vostra angelical, y celestial Imatge los malalts recobran salut, peus los tullits, vista los ciegos, y consol los afligits. Vos suplico, Señora, que ab las Sogas celestials de vostre amor aprisioneu gustosisimament al meu cor, desterrant de ell las tristesas, y angustias, que'l oprimeixan, peraque servint à mon amantisim Deu ab alegria, lo gosia despues entre felicitats, y ditxas ab tranquila pau per tota una eternitat en la gloria. Amen.

Aña. Sub tuum præsidium confugimus Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta.

ψ. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.

℞. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosâ Beatæ MARIÆ semper Virginis intercessione, à præsentis liberari tristitiâ, & æterna perfrui lætitiâ. Per CHRISTUM Dominum, &c.

DIA SEGON.

Fet lo Acte de Contrició, y dita la quotidiana Oració preparatoria, y resada tres vegadas la Ave Maria ab Gloria Patri, se dirá la següent

ORACIÓ.

O hermosa privilegiada Esther, que captivant ab vostras agraciadas perfeccions, y
ama-

amabilissimas prendas los soberanos cariños, y castas aficions del Divino Asuero, meresquereu ser la exempta, y privilegiada de la comuna, y universal lley, que comprengué à tots los demes descendents de Adám! Vos suplico rendidament, Señora, que llibrantme de la lley de la servitut del peccat, me adornia de la hermosura de las virtuts, y perfeccions de la gracia, pera que meresca lo amor, y cariño de vostre Fill preciosissim, y sia participant de las honras, contentos, y dulsuras del seu celestial Regne; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantissim. Amen.

DIA TERCER.

O agraciada compasiva Raqué, que en la major afficció, y necessitat de aygua remediau la set de tants vivents, trayent del profundo pou del millor Jacob aygua copiosa ab las amorosas Sogas de vostra pietat! O font sellada ab lo preciosissim sello de la TRINITAT sagrada, que regau tota la terra com aquella admirable font del Paradis! O nubol

soberá , que desde que plogueren al Mesias, fecundisau à tots los fruits , y plantas en la mes lamentable esterilitat! Vos suplico rendidament , Señora , que ab vostras dolsas ayguas reguéu la seca terra del meu cor, peraque no produesca mes espinas de pecats, y que en la sequedat de nostres camps , nos mireu ab tierna compassió , fent destilar sobre ells , peraque fructifiquian , rocíos , y plujas abundants de ayguas saludables; otorgaume al mateix temps la gracia , y favor, que en esta Novena suplico , si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantisim. Amen.

DIA QUART.

O celestial casta Paloma, que essent al mateix temps Arca sana del millor Noé, portant lo ram hermosisim de Oliver, anunciareu à totas las reliquias de la naturalesa humana haber ja amaynat, y cessat las inundacions de la mes amarga aygua, à que nos habia induit lo universal diluvi del peccat! Vos suplico rendidament, Señora, que mirantme ab ulls piadosos de paloma, me manifesteu, y comuniquen la alegria de haber

ber ja calmat la borrasca de las amargas ayguas de las tribulacions, y congoixas, que fins ara me han afligit, trayent del centro de ellas lo florít ram de una verdadera resignació, que ab lo seu hermós verdor me deixia ab ferma esperansa de quedar despues coronat ab celestial corona; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantissim. Amen.

DIA QUINT.

O especifica, y apreciable Piscina de Jerusalem, que ab lo moviment piadós de las ayguas de vostra singular clemencia sou amantissima Mare de la salut, pues al que vos vinga à encontrar ab cordial devoció, y ab deprecacions fervorosas, prometeu, que trobará en Vos lo mes saludable remey en los seus atxaques, y enfermedats, essent al mateix temps medicina preservativa de tota epidemia, y constelació, com ho acreditáu ab los continuos prodigis, que obráu en vostre sagrat Santuari. Vos suplico rendidament, Señora, que destilant sobre mi la salutifera aygua de la Piscina de vostra gran misericor-

cordia, me preserveu de tota dolencia, y de totas malalties de la anima, y del cos, pera que gosant de salut perfeta, pugua totalment emplearme en lo servey de mon Deu amorosisim; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantisim. Amen.

DIA SISE.

O preciosisim Trono de Salomé, que primorosament fabricat del apreciable marfil del candor de vostra Virginal puresa, y del or finisim de vostra charitat intensa, eixint del seno del Etern Pare, descansá, encarnát en Vos, lo Divino Salomé CHRISTO JESUS! O miraculosa escala de Jacob, que pera facilitar la entrada, y lograr la agradable vista de Deu en la Gloria, manifestau ser Vos las mes seguras gradas pera tan feliz ascenso! Vos suplico rendidament, Señora, que acrisolantme en la fornal de las adversitats, y treballs, en que me constitueca la Divina Providencia, meresca la mia anima ser adornada del or acrisolat de una charitat perfecta, y que en las mias potencias,
y

y sentits no sia may ofuscat, ni denegrit lo candór de la puresa, y que pujant de grau en grau per la perfecció, y virtut, meresca apareixer un Angel pera entrar en la patria Celestial; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantissim. Amen.

DIA SETÉ.

O bellissim, y resplendent nubol del dia, que essent trono del millor sol de justicia, guiareu per lo camí de la seguritat al poble de Israel en la persecució de Faraó, sumergint à aquest, y à tot lo seu exercit en las encrespadas horrorosas olas del mar vermell! Vos suplico rendidament, Señora, que en la peregrinació de aquesta miserable vida, y en la navegació de aquest mar amarch de llagrimas, me guiéu ab vostra clara, y resplendent llum per las seguras rectas sendas del port de la mia salvació; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantissim. Amen.

DIA

DIA OCTAU.

O prodigiosa sarsa de Oreb, que mysteriosament abrasada ab las activas flamas del foch del amor Divino, ab singular admiració del millor Moysés de la gracia, quedáreu ab tan Celestials fulgors mes illuminada, y hermosa! Vos suplico rendidament, Señora, me colloqueu en mitg de aqueix amorós incendi, pera que ab lo ardor de las suas soberanas centellas quedian consumidas del tot las mias malas inclinacions, y habits viciosos, quedant també perfetament iluminadas las mias potencias, abrasantse lo meu cor en foch del Divino amor; otorgaume al mateix temps la gracia, y favor, que en esta Novena suplico, si ha de ser pera major gloria vostra, y agrado de vostre Fill amantissim. Amen.

DIA NOVÉ.

O deliciosissim paradís, y hermosissim jardí del divino Espós, que ab la preciosissima fragancia de las aromas, y flors de vostras excellentes virtuts quedá lo seu celestial Palacio

cio ple de exquisitas suavitats, pues de la
 encarnada Rosa de vostre encés fervor, par-
 ticiparen lo seu ardent zel los Apostols; de
 la angustiada Violeta, y myrra escullida de
 vostras penas, la sua constancia los Martyrs;
 del Nardo macilent de vostra mortificació, la
 sua paciència los Anacoretas, y Confesors;
 y del Lliri candido de vostra virginitat, la
 sua gran puresa las Verges. Vos suplico ren-
 didament, Señora, que ab lo major cuyda-
 do, y vigilancia caminia jo en seguiment de
 vostra odorifera fragancia, è imitació de vos-
 tras singulars virtuts, fentme també partici-
 pant del zel, y fervor dels Apostols, de la
 constancia dels Martyrs, de la paciència dels
 Confesors, y de la puresa de las Verges;
 otorgaume al mateix temps la gràcia, y fa-
 vor, que en esta Novena suplico, si ha de
 ser pera major gloria vostra, y agrado de
 vostre Fill amantissim. Amen.

ORACIÓ,

AB LA QUAL DEVOTAMENT SE POT
cada dia saludar à MARIA SANTÍSSIMA
de LAS-SOGAS.

Spes mea tu in die afflictionis. Jeremias 17.
vers 17.

Vos sou la mia Esperanza en lo dia de la
aflicció.

O amabilisima Reyna, y amorosisima MA-
RIA! No tenint mes feliz amparo, que vos-
tra excellent pietat, ni mes venturós patro-
cini, que vostra singular clemencia, naixent
nostra esperansa de vostra admirable miseri-
cordia, ja que ab maternal constancia no
desemparareu à vostre dulcissim JESUS en las
agonías de la Creu, y ja que tan compasi-
va assistireu també à vostre devot *Amorós* en
la sua tribulació, y ahogo, espero jo així
mateix, que me protegiréu amorosa en to-
tas las mias aficcions, angustias, y treballs.
Es veritat, Señora, que ho desmeresch per
los meus pecats, y culpas, pues foren cruels
as-

asperas cordas, que tenian pres, y lligat à vostre Fill amantissim: confeso ja arrepentit que merexia promte, y rigurosisim castich; pero si Deu era antes lleó formidable de rigor per castigarnos, desde que se encarná en Vos, se feu añell apacible de clemencia per protegirnos, y Vos corda segura de miserables per llibertarnos: per lo tan assegurát jo ab vostras amorosas Sogas, millors, que la pendent en Jerichó de la Casa de Raháb, me prometo tenir ab ellas ferma la ancora de la esperansa de la Divina misericordia per conseguir lo perdó, y llibrarme de aquí en avant dels escollos del mes infelíz naufragi. Postrat pues à vostres sagrats peus, desde ara vos invoco per Protectora, vos saludo per Advocada, y vos adoro per Reyna del meu cor, y per Señora de la mia anima. Inclinau vostres piadosos oídos à las mias rendidas suplicas, y aqueixos ulls misericordiosissims, formats pera la pietat, y animats pera la clemencia, giraulos compasiva à las mias miserias, pues asó será pera mi una gran ditxa, y pera Vos admirable credit de una molt singular misericordia. Agrahesch finament Soberana Princesa, que per riquissima inestimable prenda de vostre

maternal cariño, y del purisim amor, que'ns profesáu, vos hajau dignat enviarnos per purisimas mans Angelicals aqueixa vostra Celestial, Prodigiosa, y Santa Imatge, que profundament adoro, y cordialment venéro, y en ella tinch sempre assegurada la Ciutat del meu refugi; pero ja que baixáreu del Cel entre resplandors de Gloria, guiaume, Señora, ab vostra clara, y resplendent llum per los rectes, y segurs camins de la mia salvació, deslliurantme del lamentable fangar del estañ de la culpa, y de tots perills, è infelicitats. Mare finalment sou de tota gracia: comunicaula à la mia anima, à fi de que ab ella adornada, meresca los agra-dos de vostre Fill preciosisim, peraque despues de la mia mort, en la qual espero vostra asistencia, y amparo, à Vos, y à ell logri entre eternas delicias adorar rendidament en la Gloria. Amen.

LAMENTACIÓ TIERNA, Y DEPRECACIÓ HUMIL,

pera lograr lo benefici de la Pluja, à MARIA
SANTÍSSIMA baix lo especial Timbre de
Mare de Deu de LAS-SOGAS.

*Amplectamur MARIÆ vestigia, & devotissimâ
supplicatione beatis illius pedibus provolvamur,
omnibus sese exorabilem, omnibus clementis-
simam præbet, omnium denique necessitates
amplissimo quodam miseratur affectu.*

Abrazem las plantas (ò, seguïam los pasos)
de MARIA, y ab suplicas molt devotas
postremnos als seus peus; à tots se presta
apacible, per tots es clementisima, en fi
ab un dilatadisim amor se compadeix, y
dona remey à las necessitats de tots. Asó diu
lo dulcisim Doctor Sant Bernat sobre las
paraulas del Apocalipsis, de las dotze es-
trelles que coronan à la Mare divina.

Puig sou refugi sagrat,
Amparo segur, y guia:
Aygua enviaunos MARIA
En esta gran sequedat.

Ate-

Atenent al desconsol,
 Y als lamentos de *Amorós*
 Ab vostre Fill preciós
 Acudíu per son consol;
 Del Urgell, y son veynat
 Ohíu los ays Verge pia:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Vos sou la Raquel Divina,
 Que ab las *Sogas* que aplicau
 Del póu de Jacob pujáu
 Aygua pura y cristallina;
 Mirant tan atribulat
 Al Poble que en vos confia:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Font Sellada també sou
 De la TRINITAT sagrada,
 Que deixau fertilisada
 La Campaña, quant no plou;
 Quant lo Cel dura tancat
 L' obre vostre Señoría:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

De las ayguas Tesorera
 Deu vos volgué destinar
 Per promptament remediari
 Al sedent, que en Vos espera,
 Tothom está consternat,
 Lo llanto un rech formaria:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Per excessius Sols y Vent,
 Bocas la terra está obrint,
 Los fruits tal rigor sentint,
 Per instants se van perdent:
 En tal esterilitat,
 A Vos clamám Reyna pia:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Si à un fill Agar no te aliento
 Mirarlo de set morir,
 ¿Com veurer podreu sufrir
 Espirar tants sens sustento?
 A vostra Maternitat
 Lo Cel lo Remey li fia:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

La Soga que en trista urgencia
 Posá en sa Casa pendent
 Raháb, fou signe evident
 Se usaría de clemencia;
 Señal vostre Soga ha estat
 De que à tots remediaria:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Los aqueductos tallats
 Los de Bethulia tenint,
 Estantse de sét morint
 Judith deixa remediats;
 En semblant necessitat
 Vinga de Vos la alegría:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Gement y plorant Señora
 A vostres peus afigits
 Vos suplicám molt rendits
 Siáu nostra Protectora;
 En credit del Patronat,
 Que obteniu ab bisarría:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Mare puig sou de pietat
 En tot treball y agonía:
 Aygua enviaunos MARIA
 En esta gran sequedat.

Ps. Rigans montes de superioribus tuis.

R. Et de fructu operum tuorum satiabitur terra.

Ps. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Deus in quo vivimus, movemur & sumus,
 pluviam nobis tribue congruentem, ut præsen-
 tibus subsidiis sufficienter adjuti, sempiterna fidu-
 cialiùs appetamus:

Concede nos famulos tuos, quæsumus Domine
 Deus perpetua mentis & corporis sanitate gau-
 dere, & gloriosa beatæ MARIE semper Virgi-
 nis intercessione, à præsentibus liberari tristitia,
 & æterna perfrui lætitia. Per CHRISTUM Do-
 minum nostrum. Amen.

G O I G S

EN ACCIÓ DE GRACIAS.

Age gratias ei, qui talem tibi Mediatricem benignissimâ miseratione providit.

Dona gracias à aquell, que ab benignissima commiseració te ha proveit de una tal Medianaera. Son paraulas del mellifluo Sant Bernat sobre lo llibre del Apocalipsis.

Puix del Cel fóreu baixada,
Com la nostra Fé ho pregona:
Del Urgell Mare, y Patrona
Siau per tots Advocada.

Per servir de espill mes bell,
En que 's mira lo Christiá,
Lo Author Divino os posá
En lo fondo de est Urgell,
Hont de tots sent adorada,
Cada qual lo cor vos dona:
Del Urgell Mare, y Patrona
Siau per tots Advocada.

Per

Per ser tan patents las probas
 Del cas sabut de *Amorós*,
 Vos quedá l' titol gloriós
 MARE DE DEU DE LAS-SOGAS,
 Trayent la anima enfangada
 Del mal, que al Infern afona:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Mirant Vos à esta regió
 Per propia ; del Cel baixau,
 Fabricantvos rich Palau
 La mes alta Religió:
 Ditxosa Plana ilustrada
 De tan gran Reyna en persona:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Del Fill ab la compañía
 Al Empíreo retornau,
 Y en señal de que'ns amáu
 L' Imatge enviau mes pia,
 Que per Angels fabricada
 Ab lo original consóna:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

En tota necessitat

Remediau Vos lo afligit,
 Si'us pregan ab cor contrit,
 Tothom queda consolat,
 Sent mar de pietat sagrada,
 Que nostra miseria abona:
 Del Urgell Mare , y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Com materia combustible

Tot lo Urgell sens Vos , Señora,
 No cullint , gemega , y plora
 Per Seca llarga , y horrible;
 Mes desde que'us ha cobrada
 Espera abundancia bona:
 Del Urgell Mare , y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Per nostres pecats en guerra

La mes terrible , y cruel,
 Permet rigurós lo Cel,
 Que vostra vista s' desterra,
 Añs quinse sou ocultada,
 Prenda del Cel sens segona:
 Del Urgell Mare , y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Un penedit pecador,
 Que entre altras prenas trobá
 Aqueix tresor soberá,
 Lo entregá à son Confesor:
 Reb la TRINITAT sagrada
 De tan goig la enhorabona:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Per collocarvos gloriosa
 En vostre Trono Real,
 De Lleyda la Cathedral
 Ix ab musica armoniosa,
 Canta la Iglesia acordada,
 Tot en vostre loor resóna:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Collocada en vostre Trono,
 Vens, y triumpfa l' gran amór,
 Puig fins lo mes pecador
 Troba aquí segur abono:
 Tots esperám, Reyna amada,
 Per Vos la eterna corona:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

Quant

Quant pateix aixut la Plana,
 Com tenu del Cel la clau,
 Desde aqueix mar la regáu,
 Si dignament ho demana;
 A vostras plantas postrada
 Dolsa repeteix, y entóna:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

De la TRINITAT morada
 Aquí, y en la Empyrea Zòna:
 Del Urgell Mare, y Patrona
 Siau per tots Advocada.

*V. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.
 R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS.

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosæ
 Virginis Matris *MARIÆ* corpus, & animam,
 ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur,
 Spiritu Sancto cooperante præparasti: da, ut
 cujus commemoratione lætamur, ejus pia inter-
 cessione ab instantibus malis, & à morte per-
 petua liberemur. *Per CHRISTUM Dominum, &c.*
 PER

PER CORONA, O CONCLUSIÓ DESTA
obra, à major obsequi de la Divina Mare,
y major profit de las Animas, se aña-
deixen las següents Reflexions.

Pera mes excitarse à la ternura afectuosa

à MARIA SANTÍSSIMA.

D esitjo Verge Maria,	Que'ls excedís en ardor
Mare mia molt amada	Als Angels, y als Serafins,
Tenir l' Anima abraçada	Als Homes, y als Que-
En amarvos nit y dia,	rubins,
O! dolsa Señora mia,	Morintme de un pur
¡Si tingués un tal fervor,	amor!

Pera sollicitar y asegurar mes la eterna salvació.

Pensa que vas á morir,
Mira que hi ha *Gloria*, é
Infern,
Premi, y Castich, tot
etern,
Que l' un, ó altre has de
tenir;
Pósa't luego á reflectir
Ta vida, y modo de
obrar,
Y que si ara sens pensar
Te vingués un accident,
Que't morisses de repent
;Ahont anirias á parar?

Pera evitar escrupols y anar mes fervorós en lo cami de la Perfecció.

Lo sentir no es cõsentir,
Lo pensar mal no es vo-
ler,
Consentiment hi ha de
haber
Juntament ab l' advertir;
Jo no'l puch pas resistir
Pensament á mi encu-
bert,
Y encaraque be'n despert
Estiga, y no vulga'l mal,
De que no hi ha culpa
mortal,
Puch estarne del tot cert.

TAU-

TAULA DELS CAPITOLS.

P rolech.	pag.
CAPITOL I. Aparició de MARIA SANTISSIMA.	I.
CAP. II. Manifestació de la soberana Aparició de MARIA SANTISSIMA. . .	13.
CAP. III. Aparició de la santa Imatge de Nostra Señora de LAS-SOGAS. . .	20.
CAP. IV. Descripció de la Iglesia. . .	33.
CAP. V. Entrega del Santuari à la Religió de la Santissima TRINITAT. . .	38.
CAP. VI. Robo y Recobro de la santa Imatge de Ntra. Sra. de LAS-SOGAS. . .	46.
CAP. VII. Compendi dels Miragles de Nostra Señora de LAS-SOGAS.	55.
CAP. VIII. Funcions en la <i>Treta</i> de la santa Imatge.	64.
CAP. IX. De las Indulgencias concedidas al Santuari de LAS-SOGAS.	79.
Novena à MARIA SANTISSIMA.	84.
Oració pera saludar cada dia à MARIA SANTISSIMA.	97.
Lamentació, ò Goigs de Pregarias. . .	100.
Acció, ò Goigs, de Gràcias.	105.

F I.

Sia la gloria per tota l' eternitat
A la Beatissima TRINITAT.

g.
1.
3.
o.
3.
3.
6.
5.
4.
o.
4.
7.
o.
5.